O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI
O'RTA MAXSUS, KASB-HUNAR TA'LIMI MARKAZI

T. SOBIROV

VETERINARIYA ISHINI TASHKIL QILISH

Kasb-hunar kollejlari uchun o'quv qo'llanma

«MAJBURIY NUSXA»

TOSHKENT
«VORIS-NASHRIYOT»
2012

УДК 619(075)
КВК 48 – Ветеринария
S54

O'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi markazi ilmiy-metodik kengashi tomonidan nashrga tavsiya etilgan

Taqrizchilar:
A. Turdiyev – Biologiya fanlari nomzodi;
A. Alimardonov – Biologiya fanlari nomzodi

Sobirov, Toir

Veterinariya ishini tashkil qilish: o'quv qo'llanma / T. Sobirov. O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi; O'rta maxsus, kasb-hunar ta'lim Markazi. – T.: «NISO POLIGRAF», «VORIS-NASHRIYOT», 2012. – 80 б.

«Veterinariya ishini tashkil qilish» fanidan yozilgan o'quv qo'llanma kollej o'quvchilari, bakalavrlar uchun mo'ljallangan. O'quv qo'llanmada kirish, o'quv fanining maqsadi va vazifalari, uning ishlab chiqarishdagi o'rni, fanni o'qitishda zamonaviy axborot va pedagogik texnologiyalar, fanning nazariy mashg'ulotlari mazmuni, umumiy, tashkiliy va boshqaruv masalalari hamda veterinariya ishini tumanlarda, shaharlarda va xo'jaliklarda tashkil qilish va bundan tashqari amaliy mashg'ulotlarni bajarish bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar o'z o'rnini topgan.

Ю 41920
291

УДК 619(075)
КВК 48

ISBN 978-9943-375-78-9

2013/124
A
9660
Alisher Navoiy
nomidagi
O'zbekiston MK

© «NISO POLIGRAF», 2012.
© «VORIS-NASHRIYOT», 2012.

KIRISH

Bu kitob veterinariya ishini tashkil etish, yuritish, veterinariya hisob-kitoblari, oylik, kvartal, hisobotlarni topshirish va veterinariyada kerak bo'ladigan jurnallarni yuritish usullarini o'z ichiga oladi. Shu vaqtgacha kollej o'quvchilari uchun bunday o'quv qo'llanma yo'q edi. Veterinariya bilimlarining bu muhim sohasi bo'yicha yozilgan qo'llanmaga bo'lgan ehtiyoj, talaba va o'quvchilar orasida juda katta.

Muallif bu kitob ustida ishlash jarayonida asosiy e'tiborni veterinariya ishini to'g'ri yuritish, kasal hayvonlarni ro'yxatga olish, parrandalarni, quyonlarni, baliqchilikda veterinariya hujjatlarini to'g'ri yuritish haqida batafsil yozishga harakat qilgan. Veterinariya ishini tashkil etish kitobida dasturdagi asosiy mavzular: «Veterinariya to'g'risidagi qonun», Veterinariya xizmati, hayvon va chorvachilik mahsulotlari egalarining huquqi va vazifasi, hayvonlarning yuqumli kasalliklari tarqalganda karantin belgilash va uning bekor qilish tartibi, O'zbekiston Respublikasi qishloq xo'jalik vazirligi huzuridagi Davlat veterinariya bosh boshqarmasining huquqlari, bosh boshqarmaga rahbarlik qilish va boshqalar bayon qilingan.

Asosiy materiallarga qo'shimcha sifatida har bir darsni samarali o'tqazish uchun o'quvchilarga yordam tariqasida qisqacha metodik ko'rsatmalar berilgan.

Ushbu darslik o'zbek tilida birinchi marotaba ilk marta nashr qilinayotganligi uchun ayrim kamchiliklardan holi emas, shunga ko'ra darslik haqidagi fikr va mulohazalaringizni yuborishingizni so'raymiz.

I BO'LIM.
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI HUDUDIDA YURITILADIGAN VETERINARIYA XIZMATIGA OID QONUNCHILIK VA MEYORIY HUJJATLAR
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI VETERINARIYA TO'G'RISIDAGI QONUNI

I. UMUMIY QOIDALAR

1-modda. Veterinariya

Veterinariya – hayvonlarni kasalliklardan muhofaza qilish hamda ularni davolash, ishlab chiqarish va aholining yuqori sifatli chorvachilik mahsulotlariga bo'lgan ehtiyojlarini qondirish, odamlarning hayvonga ham, insonga ham xos kasalliklarga chalinishining oldini olish, shuningdek atrof muhitni muhofaza qilishning veterinariya sanitariya muammolarini hal etishga doir davlat, jamoat, xo'jalik va maxsus veterinariya tadbirlari majmuidan iboratdir.

2-modda. Veterinariyaning asosiy vazifalari

Quyidagilar veterinariyaning asosiy vazifalari hisoblanadi:

Hayvonlarni (chorva mollar, parrandalar, mo'ynali va boshqa hayvonlarni, baliqlar, asalarilar, hayvonot bog'laridagi va (chorva) shu kabilardagi jonivorlarlarni kasalliklardan himoya qilish;

Aholini odam va hayvonlar uchun umumiy bo'lgan kasalliklardan muhofaza qilish;

O'zbekiston Respublikasi hududini boshqa davlatlar hududidan hayvonlarning yuqumli kasalliklari olib kirilishidan muhofaza qilish;

Yagona davlat veterinariya nazoratini amalga oshirish;

Atrof muhitni himoya qilishning veterinariya-sanitariya muammolarini hal etish;

Veterinariya xodimlari tayyorlash va ularni malakasini oshirish;

Fan va texnika yutuqlarini veterinariya amaliyotiga tadbiq etish.

3-modda. Veterinariya to'g'risidagi qonun hujjatlari

Veterinariya to'g'risidagi qonun hujjatlari ushbu Qonundan hamda unga muvofiq chiqariladigan boshqa qonun hujjatlaridan iborat bo'ladi.

Qoraqalpog'iston Respublikasida veterinariya ishi Qoraqalpog'iston Respublikasi qonun hujjatlari bilan ham tartibga solinadi.

4-modda. Veterinariyani tuzilishi

O'zbekiston Respublikasida davlat veterinariyasi, idoraviy va xususiy veterinariyalar amal qiladi.

Davlat veterinariya xizmatini O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Davlat veterinariya bosh boshqarmasi, viloyatlar va Toshkent shahrining davlat veterinariya boshqarmalari, tumanlar, viloyat va tuman bo'ysunuvidagi shaharlarning davlat veterinariya bo'limlari, ularning qaramog'idagi hayvonlar kasalliklariga qarshi kurash stansiyalari (tuman veterinariya stansiyalari), diognostika markazlari, veterinariya shifoxonalari, laboratoriyalari, ekspedisiyalari, hayvonlar kasalliklariga qarshi kurash otryadlari, bozorlardagi veterinariya-sanitariya ekspertizasi laboratoriyalari va davlat veterinariya tarmog'ining boshqa tashkilot va muassasalari amalga oshiradilar.

Joylardagi davlat va idoraviy veterinariya bo'linmalarining tuzilishi va miqdori chovachilikning rivojlanish xususiyatlarini, qushxona va chorvachili mahsulotlarini qayta ishlash korxonalarining joylashtirilishini hisobga olgan holda shakllantiriladi hamda bosh davlat veterinariya nozirlari bilan kelishilgan holda mahalliy hokimiyat organlari tomonidan belgilanadi.

Davlat va idoraviy veterinariya xizmati muassasalari boshida qonunlarga muvofik, shartnoma asosida veterinariya xizmati ko'rsatadigan qo'shma korxonalar, kooperativlar va boshqa xo'jalik hisobidagi birlashmalar tuzilishi mumkin.

5-modda. Veterinariya xnzmatini boshqarish

O'zbekiston Respublikasi veterinariya xizmatiga rahbarlikni O'zbekiston Respublikasi Qishloq va suv xo'jalik vazirligi huzuridagi Davlat veterinariya bosh boshqarmasi amalga oshiradi. Davlat veterinariya bosh boshqarmasiga O'zbekiston Respublikasi Qishloq va suv xo'jalik vazirligi tayinlaydigan boshliq boshchilik qiladi.

Davlat veterinariya bosh boshqarmasi xalqaro veterinariya tashkilotlarida O'zbekiston Respublikasi nomidan vakillik qabul qiladi. Viloyatlarda va Toshkent shahrida veterinariya xizmatiga rahbarlikni tegishincha viloyatlar va Toshkent shahrining davlat veterinariya boshqarmalari amalga oshiradilar. Viloyatlar va Toshkent shahrining davlat veterinariya boshqarmalariga tegishli viloyat va Toshkent shahri hokimlari bilan kelishilgan holda O'zR Qishloq va suv xo'jalik vazirligi huzuridagi Davlat veterinariya bosh boshqarmasi tayinlaydigan boshliq boshchilik qiladi.

Tuman va shaharlarda veterinariya xizmatiga rahbarlikni tuman va shahar davlat veterinariya bo'limlari amalga oshiriladilar. Tuman va shaharlardagi veterinariya bo'limlariga tuman va shahar hokimlari bilan kelishilgan holda viloyat davlat veterinariya boshqarmalari tayinlaydigan boshliq boshchilik qiladi.

Davlat chegarasida va transportda veterinariya xizmatiga boshliqni davlat chegarasi va transnortdagi veterinariya nazorati boshqarmasi amalga oshiradi. Davlat chegarasi va transportdagi davlat veterinariya nazorati boshqarmasiga O'zbekiston Respublikasi Qishloq va suv xo'jalik vazirligi huzuridagi Davlat veterinariya bosh boshqarmasi tayinlaydigan boshliq boshchilik qiladi.

Viloyatlar, shaharlar va tumanlardagi veterinariya xizmatini boshqarish davlat idoalari vakolatlari doirasida tegishli hokimlarga va yuqori idoralarga bo'ysunadilar.

O'zR Qishlok va suv xujalik vazirligi huziridagi Davlat veterinariya bosh boshqarmasi to'g'risida nizom O'zbekiston Respublikasi Qishloq va suv xo'jalik vazirligi tomonidan tasdiqlanadi.

II. VETERINARIA XIZMATI

6-modda. Davlat veterinariya xizmatining vazifalari

Davlat veterinariya xizmati idoralari o'z vakolatlari doirasida idoraviy mansubligi hamda mulk shaklidan qat'i nazar, barcha korxonalar, tashkilotlar va muassasalarning ishi ustidan, shuningdek ayrim shaxslarning faoliyati ustidan veterinariya-sanitariya nazoratini amalga oshiradilar.

Davlat veterinariya xizmati:

Epizootik vaziyatni baholaydi va o'ziga berilgan vakolatlar doirasida hayvonlarning yuqumli kasalliklarning oldini olish va ularni yo'qotish tadbirlarini amalga oshirish yuzasidan bajarilishi majburiy ko'rsatmalar beradi;

O'zbekiston Respublikasi hududini chetdan hayvonlarning yuqumli kasalliklari kirib kelishidan qo'riqlash, mollar, hayvonotga mansub mahsulotlar va xomashyo, em-xashak, ozuqabop qo'shimchalar va chorvachilikda qo'llaniladigan boshqa vositalarni tayyorlash, tashish, xorijdan keltirish ustidan nazoratni amalga oshiradi;

Kasalliklarning kelib chiqishi va hayvonlarning nobud bo'lishining sabablarini tahlil qiladi, bunday hollarning oldini olish yuzasidan tavsiyalar ishlab chiqadi, hayvonlarni davolash ishini tashkil etadi;

Hayvonlarning kasalliklarini aniqlash, shuningdek em-xashak va ichimlik maqsadida laboratoriya-klinik hamda boshqa tadqiqotlar o'tkazadi;

Hayvonlarning yuqumli, invazion kasalliklarining oldini olish va bartaraf etish tadbirlarini amalga oshiradi;

Sog'liqni saqlash organlari va boshqa xizmatlari bilan birgalikda odamlar va hayvonlar uchun xavfli bo'lgan yuqumli kasalliklar manbaiga barham beradi, shuningdek o'zaro axborotlar ayirboshlaydi;

Veterinariya-sanitariya jihatdan yuqori sifatli chorva mahsulotlari va xomashyosi ishlab chiqarilishi ustidan nazoratni amalga oshiradi;

Barcha chorvachilik obyektlari, kushxonalar, go'sht-sut va boshqa mahsulotlarini qayta ishlaydigan korxonalar, bozorlar va xomashyo omborlarining veterinariya-sanitariya holatini nazorat qiladi, bu obyektlarning qurilishi va qayta qurilishini, shuningdek yer qazish ishlarini veterinariya ekspertizasidan o'tkazadi;

O'zbekiston Respublikasining, boshqa davlatlarning yuridik va jismoniy shaxslaridan yuqumli kasalliklar yoyilib ketishining oldi olinishi va bartaraf etilishini ta'minlash tadbirlari o'tkazilishini, shuningdek hayvonlarning epizootik holatini aniqlash uchun zarur bo'lgan axborotni taqdim etishni talab qiladi;

Yuqumli kasalliklar aniqlanganda yoki hayvonlarning o'ta havfli kasalligi mavjudligi haqida shubha paydo bo'lganida yuridik va jismoniy shaxslarga mollarni so'yish yoki yo'q qilib tashlash, chorvachilik mahsulotlarini va hayvonotga mansub xomashyoni zararsizlantirish, ularni ishlovdan o'tkazish yoki ulardan foydalanishga doyr bajarilishi majburiy talablarni belgilab qo'yadi;

Davlat idoraviy va xususiy veterinariya mutaxassislarining faoliyatini nazorat etadi va muvofiqlashtiradi;

Veterinariya sohasidagi ilmiy-tadqiqot ishlarining muvofiqlashtiradi.

7-modda. Davlat veterinariya inspektorlari

O'zbekiston Respublikasi Qishloq va suv xo'jalik vazirligi huzuridagi Davlat veterinariya bosh boshqarmasining boshlig'i O'zbekiston Respublikasining Bosh davlat veterinariya inspektori hisoblanadi, uning o'rinbosarlari O'zbekiston Respublikasi bosh davlat veterinariya inspektorining o'rinbosarlari, viloyatlar va Toshkent shahrining davlat veterinariya boshqarmalari boshliqlari – viloyatlar va Toshkent shahrining davlat veterinariya inspektorlari, ularning o'rinbosarlari esa tegishicha viloyatlar va Toshkent shahar Bosh davlat veterinariya inspektorlarining o'rinbosarlari hisoblanadi.

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Maxkamasi huzuridagi Davlat veterinariya bosh boshqarmasining davlat chegarasi va transportdagi

davlat veterinariya nazorati boshqarmasi boshlig'i, davlat chegarasi va transportdagi Bosh davlat veterinariya inspektori hisoblanadi, uning o'rinbosarlari esa davlat chegarasi va transportdagi Bosh davlat veterinariya inspektorining o'rinbosarlari hisoblanadilar.

Shaharlar va tumanlar davlat veterinariya xizmatilarining boshliqlari tegishli shahar va tumanning davlat veterinariya inspektori hisoblanadi.

Chegara va transportdagi veterinariya punktlarining (uchastkalarining) boshliqlari tegishli chegara uchastkasi va transportdagi davlat veterinariya inspektorlari hisoblanadilar.

O'zbekiston Respublikasi Qishloq va suv xo'jalik vazirligi huzuridagi Davlat veterinariya bosh boshqarmasining veterinariya mutaxassislari o'z vakolatlari doirasida davlat veterinariya inspektorlari hisoblanadi.

O'zbekiston Respublikasining Bosh davlat veterinariya inspektori, viloyatlar, Tashkent shahar, davlat chegarasi va transportdagi bosh davlat veterinariya inspektorlari, ularning o'rinbosarlari va davlat veterinariya inspektorlari vakolatlari doirasida ushbu Qonunga muvofiq yagona davlat veterinariya nazoratini amalga oshiradilar.

8-modda. Davlat veterinariya inspektorlarining

Bosh davlat veterinariya inspektori o'rinbosarlari hamda davlat veterinariya inspektorlari o'z vakolatlari doirasida:

Vazirliklar, idoralar jamoa xo'jaliklar, davlat xo'jaliklari boshqa korxonalar tashkilotlar va muassasalarga shuningdek alohida shaxslarga zarur veterinariya sanitariya tadbirlari va epizootik kasalliklarga qarshi tadbirlar o'tqazish to'g'risida bajarilishi majburiy ko'rsatmalar beradilar;

O'zbekiston Respublikasi veterinariya bosh boshqarmasi belgilaydigan ro'yxatdagi o'ta xavfli yuqumli kasalliklarga chalingan hayvonlar aniqlangan taqdirda bu hayvonlarni so'yish yoki yo'q qilib tashlash to'g'risida, shuningdek iste'molga yaroqsiz deb topilgan hayvonga mansub mahsulotlar va xomashyoni yo'q qilib tashlash, ishlovdan o'tkazish yoki o'zga tarzda foydalanish to'g'risida barcha korxonalar, tashkilotlar, muassasalar va alohida shaxslar tomonidan bajarilishi majburiy bo'lgan ko'rsatmalar beradilar. Veterinariya nazorati ostidagi obyektlarga kecha-kunduzning istalgan paytida bemalol mone'liksiz kiradilar va veterinariya qonunlarining buzilganligi hollarini bartaraf etish xususida hamma uchun majburiy ko'rsatmalar beradilar;

Chorvachilik fermalari, mol va parranda kushxonalari, hayvonotga mansub mahsulotlar va xomashyoni ishlovdan o'tkazish hamda saqlash

korxonalari, utilizasiya zavodlari, baliqchilik xo'jaliklari hayvonlarni sun'iy qochirish stansiyalari va boshqa chorvachilik obyektlarining rejasini tuzish, qurish va ishga tushirish loyihalari, shu jumladan ana shu obyektlardagi oqindi suvlarni zararsizlantirish inshootlari loyihalari xususida xulosalar beradilar;

Yuqorida qayd etilgan barcha turdagi qurilishlar uchun yer uchastkalari ajratib berish, mollar uchun suv olish joylarini tanlash, go'sht kombinatlari va boshqa hayvonotga mansub mahsulotlar hamda xomashyoni ishlovdan o'tqazish va korxonalarning suv ta'minoti loyihalari xususida xulosalar beradi:

Holati veterinariya-sanitariya jihatidan qoniqarsiz yoki mollar sog'ligiga, shuningdek mahsulotlar sifatiga zararli ta'sir ko'rsatish xavfi bo'lgan temir yo'l vagonlari, kemalar, samolyotlar va boshqa transport vositalaridam foydalanishni ta'qiqlaydilar;

Chorvachilik obyektlari, go'sht va sut sanoati korxonalaridan, hayvonotga mansub mahsulotlar va xomashyoni qayta ishlaydigan hamda saqlaydigan korxonalarning hayvonlarning yuqumli kasalliklari jihatidan nobopligi yoki veterinariya-sanitariya holati qoniqarsizligi aniqlanganda ulardan foydalanishni ta'qiqlaydilar;

Hayvonlar gigenasi normalari va veterinariya-sanitariya qoidalarining aniqlangan buzilishlari bartaraf etilgunga qadar chorvachilik fermalarida, hayvonlarga mansub mahsulotlar xomashyoni ishlovdan o'tkazish hamda saqlash korxonalarida ishlab chiqarish binolari va inshootlari qurilishini, qayta qurishni, yangi qurilgan, tiklangan va qayta qurilgan obyektlarining foydalanishga topshirilishini to'xtatib qo'yadilar;

Ushbu Qonunni, hayvonlar karantini qoidalarini, boshqa veterinariya sanitariya talablarini buzganlik uchun mansabdor va o'zga shaxslarga belgilangan tartibga muvofiq ma'muriy jazo beradilar;

Hayvonlarning egalari hayvonotga mansub mahsulotlarini qayta ishlash, saqlash va sotish bilan shug'illanuvchi tashkilotlar shuningdek fuqarolar va veterinariya mutaxassislari ushbu Qonun asosida chiqarilgan hujjatlar va veterinariyaning boshqa talablarini bajarishlari ustidan nazoratni amalga oshiradilar;

chegara joylarda, qo'shni davlatlarda yuzaga kelgan epizootik vaziyat to'g'risida tegishli tashkilotlar va idoralarni xabardor qiladilar, zarur tavsiyalar beradilar;

veterinariya dori-darmonlar, biologik, kimyoviy va boshqa dorilar ishlab chiqarilishini hamda ulardan chorvachilik va veterinariyada foydalanishini nazorat qiladilar, ularning hayvonlar sog'ligi va hayvonatga mansub mahsulotlarning sifatiga ta'sirini baholaydilar.

9-modda. Davlat veterinariya xizmatini moddiy va moliyaviy ta'minlash

Davlat veterinariya xizmati:

Respublika va mahalliy byudjet mablag'lari; davlatning mollarini sug'urta qilish mablag'laridan ajratmalar; pullik xizmatlar ko'rsatganligi uchun veterinariya korxonalari, muassasalari va tashkilotlari oladigan mablag'lar hisobiga ta'minlanadi.

Ushbu Qonun talablarini buzganlik uchun undiriladigan ma'muriy jarima pullari viloyat va Toshkent shahrining epizootik fondlariga tushadi.

Ro'yxati O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi tamonidan belgilab qo'yiladigan hayvonlar yuqumli kasalliklarining oldini olish va bartaraf etish tadbirlari hisobidan amalga oshiriladi.

10-modda. Idoraviy veterinariya xizmati

Idoraviy veterinariya xizmati vazirliklar, idoralar, korxonalar, muassasalar va tashkilotlarning tasarrufida bo'ladi.

Idoraviy veterinariya xizmatlarining veterinariya mutaxassislari o'z vakolatlari doirasida davlat veterinariya idoralarining uslubiy rahbarligi va nazorati ostida hayvonlarga idoraviy veterinariya nazoratini va veterinariya xizmati ko'rsatishni amalga oshiradilar.

11-modda. Idoraviy veterinariya hizmati veterinariya mutaxassislarining huquqlari

Idoraviy veterinariya hizmatining veterinariya mutaxassislari:

Idoraga qarashli veterinariya nazorati ostidagi obyektlarga kecha kunduzning istalgan paytida bemalol mo'neliksiz kirish va veterinariya to'g'risidagi qonunlarning aniqlangan buzilishlarini bartaraf etish haqida bajarilishi majburiy ko'rsatmalar berish;

Yuridik va jismoniy shaxslardan epizootik kasalliklarning oldini olishni va ular bartaraf etilishni ta'minlaydigan tadbirlarni o'tkazishni, shuningdek idoraga qarashli korxonalar, muassasalar va tashkilotlarda hayvonlarning epizootik holatini aniqlash uchun zarur ma'lumotlarni taqdim etishni talab qilish huquqiga egadirlar.

12-modda. Idoraviy veterinariya xizmati veterinariya mutaxassislarining vazifalari

Idoraviy veterinariya xizmati veterinariya mutaxassislari: veterinariya to'g'risidagi qonunlarning bajarishini ustidan o'z vakolatlari doirasida idoraviy veterinariya nazoratini amalga oshirishlari;

Xizmat ko'rsatilayotgan korxonalar, muassasalar va tashkilotlarda epizootik kasalliklarga qarshi tadbirlar, davolash va veterinariya-sanitariya tadbirlari o'tkazishlari;

Hayvonlarda yuqumli kasalliklar borligi xususida shubha paydo bo'lganda bu haqda davlat veterinariya xizmati idoralariga zudlik bilan xabar qilish va kasalliklarning tarqalib ketishiga yo'l qo'ymaslik uchun barcha zarur choralarni ko'rishlari;

Epizootik kasalliklarga qarshi tadbirlar, veterinariya-sanitariya va davolash profilaktika tadbirlari o'tkazish hamda veterinariya to'g'risidagi qonunlar buzilishida aybdor bo'lgan mansabdor shaxslarni javobgarlikka tortish yuzasidan mahalliy hokimiyat va boshqaruv organlari, korxonalar, muassasalar va tashkilotlarga takliflar kiritishlari;

Amalga oshirgan ishlar haqida davlat veterinariya xizmati oldida belgilangan tartibda hisob berib borishlari shart.

13-modda. Idoraviy veterinariya xizmatini ta'minlash

Idoraviy veterinariya xizmati tegishli vazirliklar, davlat qo'mitalari, idoralar, korxonalar, muassasalar; tashkilotlar, xo'jaliklar hisobidan ta'minlanadi.

14-modda. Xususiy veterinariya faoliyati

Xususiy veterinariya faoliyati bilan veterinariya vrachi bo'lgan O'zbekiston Respublikasining fuqarolari, boshqa davlatlarning fuqarolari va fuqaroligi bo'lmagan shaxslar shug'ullanishga haqlidirlar. Veterinariya feldsherlari va texniklari veterinariya vrachi nazorati ostida xususiy ish bilan shug'ullanadilar.

Xususiy veterinariya faoliyati bilan shug'ullanayotgan veterinariya mutaxassislari belgilangan tartibda berilgan tegishli ruxsatnomalar (lisenziyalar)ga ega bo'lishlari shart.

15-modda. Xususiy veterinariya faoliyati bilan shug'ullanuvchi mutaxassislarning huquqlari

Xususiy veterinariya faoliyati bilan shug'ullanuvchi veterinariya mutaxassislari:

Hayvonlarning karantin yoki qonunlarda belgilangan cheklashlar qo'llanadigan kasalliklarga chalinishi hollarini istisno etganda kasallikni aniqlab tashxis qo'yish va davolash bilan shug'ullanishga;

– hayvonlarni kasallanishdan saqlash maqsadida emlash tadbirlari o'tkazishga, shuningdek hayvonlarning egalariga maslahat berishga;

Hayvonlar sog'lig'iga doir veterinariya hujjatlari berishga:

– mollar va boshqa hayvonlarning yuqumliy kasalliklarga chalinishi havfi paydo bo'lganda hayvonlarni, hayvonatga mansub mahsulotlar va xomashyoni, shuningdek em-xashakni obyektga chetdan olib kirish va obyektdan chetga olib chiqishni taqiqlab qo'yishga haqlidirlar.

16-modda. Xususiy veterinariya faoliyati bilan shug'ullanuvchi mutaxassislar vasifalari

Xususiy veterinariya faoliyati bilan shug'ullanuvchi veterinariya mutaxassislari;

Hayvonlarda yuqumli kasalliklar borligi xususida shubha paydo bo'lganida bu haqda mahalliy davlat veterinariya xizmatiga zudlik bilan xabar qilishlari va kasalliklarning tarqalib ketishiga yo'l qo'ymaslik choralari ko'rishlari:

kasalliklar keng tarqalib ketganida davlat veterinariya ko'rsatmalariga muvofiq ravishda veterinariya tadbirlari amalga oshirishlari;

amalga oshirayotgan ishlari haqida davlat veterinariya xizmati oldida belgilangan tartibda hisob berib borishlari shart.

III. HAYVON VA CHORVACHILIK MAHSULOTLARI EGALARINING HUQUQ HAMDA VAZIFALARI

17-modda. Hayvon va chorvachilik mahsulotlari egalarining huquqlari

Hayvon va chorvachilik mahsulotlari egalari;

veterinariya xizmati ko'rsatilishi uchun davlat, idoraviy va xususiy veterinariya xizmatlari bilan shartnomalar tuzish;

veterinariya xizmatidan hayvonlarning kasallikka chalinish darajasi, epizootik vaziyat va hayvonlar hamda chorvachilik mahsulotlarini maxsus tadqiq etish natijalari haqida axborotlar olish;

O'zR Qishlok va suv xo'jalik vazirligi huzuridagi Davlat veterinariya bosh boshqarmasi belgilangan tartibda hayvonlar va chorvachilik mahsulotlari, em-xashak, veterinariya dori-dormonlar sotib olish va sotish, shu jumladan xorijdan sotib olish va horijga sotish;

Mahalliy hokimiyat organlari, davlat, idoraviy veterinariya xizmatlari hamda xususiy veterinariya faoliyati bilan shug'ullanayotgan mutaxassislarning g'ayriqonuniy hatti-harakatlari va ko'rsatmalari ustidan shikoyat qilish huquqiga egadirlar.

18-modda. Hayvon va chorvachilik mahsulotlari egalarining vazifalari

Hayvon va chorvachilik mahsulotlarining egalari:

ushbu g'onun va veterinariya to'g'risidagi boshqa qonun hujjatlarining talablariga rioya etishlari;

o'z mablag'lari hisobiga hayvonlar yuqumli kasalliklarga chalinishining oldini olishga qaratilgan tashkiliy-xo'jalik va veterinariya tadbirlarini amalga oshirishlari, byudjetdan moliyaviy ta'minlanadigan tadbirlar bundan mustasno;

kasal hayvonni davolatishlari, zarur bo'lganda veterinariya mutaxassisining ko'rsatmasiga binoan so'yish yoki yo'q qilib tashlashini ta'minlashlari;

iste'molchilar sog'lig'i uchun xavfli moddalar yoki yuqumli kasalliklar qo'zg'atuvchi mikroblar bilan ifloslangan yohud zararlangan chorvachilik mahsulotlari ishlab chiqarilishi va sotilishi istisno etuvchi hayvonlar gigienasi normalarini bajarishlari va veterinariya-sanitariya qoidalariga rioya etishlari;

hayvon sotib olinganligi va ularning o'lishi yoki g'ayriodatiy xatti-harakati hollari to'g'risida muayyan hududga xizmat ko'rsatuvchi tegishli veterinariya bo'limiga zudlik bilan xabar qilishlari;

veterinariya xizmatining hayvonlarni yuqumli kasalliklardan muhofaza etish yuzasidan bergan taqdimnomalarni bajarishlari hamda karantinga doir tegishli tadbirlar va boshqa veterinariya tadbirlarini o'tkazilishini ta'minlashlari, shuningdek davolash-profilaktika ishlovlarini to'liq hajmda o'tkazishlari;

chorvachilik fermaiarini, hayvonlar hamda chorvachilik mahsulotlari saqlanadigan binolar va boshqa inshootlarni, shuningdek yaylovlar, suv havzalari, mol haydab o'tiladigan yo'llar, temir yo'l bekatlari, ko'rgazmalar, bozorlar, so'yish punktlari, maydonchalar; go'sht kombinatlari, separator bo'limlari, sut punktlari zavodlarini lozim bo'lgan veterinariya-sanitariya holatida saqlashlari, ularda dezinfeksiyalash, dezinseksiyalash va deratizatsiyalash ishlarini o'z vaqtida o'tkazishlari, shuningdek o'lgan hayvonlar jasadini yig'ishtirib olishlari va yo'q qilib tashlashlari;

hayvonlar hamda chorvachilik mahsulotlari va xomashyosi savdo-sotig'ini faqat davlat veterinariya xizmatining ruxsati bilan maxsus ajratilgan joylarda veterinariya-sanitariya qoidalariga rioya etgan holda amalga oshirishlari;

veterinariya mutaxassislarining talabiga binoan hayvonlarni ko'rikdan, diagnostik tekshiruvdan, ehtiyot shart yo'sinda emlashdan va davolash-profilaktika ishlovlaridan o'tkazish uchun topshirilishini ta'minlashlari, veterinariya xodimlariga ko'rsatilgan veterinariya xizmatlari evaziga haq to'lagan holda veterinariya tadbirlarini o'tkazish uchun zarur shart-sharoit yaratib berishlari;

yuqumli kasalliklarning paydo bo'lishi yoki chorva mahsulotlarining yaroqsizligi hayvon egalarining aybi bilan paydo bo'lganligi sud tomonidan isbotlangan hollarda sog'lomlashtirish tadbirlariga ketgan harajatlarni davlat veterinariya xizmatiga to'lashlari;

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Davlat veterinariya bosh boshqarmasi tomonidan tasdiqlanmagan biopreparatlar, doridarmonlar, ozuqabop qo'shimchalar, mikroelementlar, biologik kuchaytirgichlar va garmonlarni chorvachilikda qo'llamasliklari;

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi davlat veterinariya bosh boshqarmasi tomonidan belgilangan veterinariya-sanitariya talablariga hamda hayvonlar, hayvonotga mansub mahsulotlar va xomashyo hamda em-xashakni chet eldan sotib olish va chet elga chiqarish talablariga rioya etishlari shart.

IV. HAYVONLARNING YUQUMLI KASALLIKLARI TARQALGANIDA KARANTIN BELGILASH VA UNI BEKOR QILISH TARTIBI

19-modda. Hayvonlarning yuqumli kasalliklari tarqalganida karantin yoki cheklashlar

Hayvonlarning yuqumli kasalliklari tarqalgani aniqlangan hollarda tuman (shahar) davlat veterinariya inspektorining taqdimnomasiga binoan mahalliy hokimiyat organlarning qarorlari bilan ayrim podalar, otarlar, uyurlar, qo'ralar, fermalar, xo'jaliklar, korxonalar, temir yo'l bekatlari, aeroportlar, daryo portlari, qishloq va qo'rg'onlarning hududlari hayvonlarning yuqumli kasalliklari tarqalganligi jihatidan yomon ahvolda deb e'lon hamda ularda karantin yoki zarur cheklashlar o'rnatiladi.

Tumanlarni, shaharlarni, viloyatlarni hayvonlarning kasalliklari tarqalganligi jihatidan yomon ahvolda deb e'lon qilish hamda ularda karantin yoki boshqa cheklashlar o'rnatish tegishli bosh davlat inspektorlarining taqdimnomasiga binoan viloyatlar va Toshkent shahri hokimiyatining vakillik organlari bilan yoki viloyatlar va Toshkent shahri hokimlarining qarorlari bilan yoki O'zbekiston Respublikasi Bosh

davlat veterinariya inspektorining taqdimnomasiga binoan O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori bilan amalga oshiriladi.

Hayvonlarning yuqumli kasalliklar bilan og'rishi batomom to'xtaganidan keyin karantin yoki cheklashlar o'rnatilgan hududda zarur veterinariya-sanitariyat tadbirlari amalga oshirilgandan (kasalliklarga qarshi kurash qo'llanmalarida ko'rsatilgan muddat o'tganidan) so'ng tegishli bosh davlat veterinariya inspektorlarining taqdimnomasiga binoan karantik yoki cheklashlar o'rnatgan tuman, shahar, viloyat va Toshkent shahar hokimiyatining vakillik organlari yoki hokimlarning qarorlari bilan yohud O'zbekiston Respublikasi Bosh Davlat veterinariya inspektorining taqdimnomasiga binoan O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori bilan karantin yoki cheklashlar bekor qilinadi.

20-modda. Epizootik kasalliklarga qarshi favqulodda komissiyalar

Hayvonlar yalpi kasallanishi hamda nobud bo'lishining oldini olish va bartaraf etish yuzasidan korxonalar muassasalar, tashkilotlar va ayrim shaxslar faoliyatiga kundalik rahbarlik qilish hamda bu boradagi ishni muvofiqlashtirish maqsadida O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi, shahar va tuman hokimiyatining vakillik organlari yoki hokimlar tomonidan o'zining tasdiqlangan Nizomiga muvofiq ish olib boruvchi epizootik kasalliklarga qarshi komissiyalar tuziladi.

V. YAKUNIY QOIDALAR

21-modda. Veterinariya to'g'risidagi qonun hujjatlarini buzganligik uchun javobgarlik

Veterinariya to'g'risidagi qonun hujjatlari buzilishida aybdor bo'lgan shaxslar O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlariga muvofiq intizomiy, moddiy, ma'muriy va jinoiy javobgar bo'ladilar.

22-modda. Veterinariya xodimlarining davlat sug'urtasi

Davlat veterinariya idoralarining xodimlari byudjet hisobiga davlat tomonidan majburiy sug'urta qilishlari lozim.

23-modda. Xalqaro shartnomalar

Agar O'zbekiston Respublikasining halqaro shartnomalarida ushbu Qonundagidan o'zgacha qoidalar belgilab qo'yilgan bo'lsa, u holda xalqaro shartnoma qoidalari qo'llanadi.

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTINING
F A R M O N I

Iste’mol tovarlarining ayrim turlarini olib kelish, olib chiqib ketishni tartibga solishga doir qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida.

Respublikamiz iste’mol bozorida muvozanat saqlanishini va barqaror to‘ldirilishini ta’minlash, aholining ijtimoiy muhofazasini kuchaytirish, shuningdek, tovarlarning ayrim turlarini qonunga xilof ravishda olib ketilishining oldini olish maqsadida:

1. Yuridik shaxslar tomonidan O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududiga belgilangan tartibda olib kelinayotgan tovarlardan import boj to‘lovlari undirish 1999-yil 1-yanvardan bekor qilisin.

2. «O‘zdavstandart», O‘zbekiston Respublikasi Sog‘liqni saqlash vazirligi, Qishloq va suv xo‘jaligi vazirligi keltirilayotgan iste’mol tovarlari sifati ustidan qattiq nazor o‘rnatib, ularga tegishli sertifikatlar va ruxsatnomalar o‘z vaqtida berilishini ta’minlasin.

3. O‘zbekiston Respublikasi Davlat bojxona qo‘mitasi, Ichki ishlar vazirligi eksport qilish taqiqlab qo‘yilgan tovarlarni qonunga xilof ravishda olib chiqib ketish hollariga chek qo‘yish yuzasidan qatiy choralar ko‘rsin.

Belgilab qo‘yilsinki, eksport qilish taqiqlangan tovarlarni yuridik va jismoniy shaxslar (rezidentlar va norezidentlar) qonunga xilof ravishda olib chiqib ketish hollari aniqlangan taqdirda aybdor shaxslar amaldagi qonunlarga muvofiq ma’muriy yoki jinoiy javobgarlikka tortiladi.

4. Davlat bojxona qo‘mitasi O‘zbekiston Respublikasi Ichki ishlar vazirligi, Milliy xavfsizlik xizmati bilan birgalikda O‘zbekiston Respublikasi bojxona xizmatining ko‘chma bojxona postlari sonini ko‘paytirib, qo‘shni davlatlar bilan chegaralardagi dala yo‘llari va aylanma yo‘llar orqali tovarlarni qonunga xilof ravishda olib chiqib ketish ustidan nazoratni kuchaytirsin.

5. O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi bir hafta muddatda manfaatdor vazirliklar va idoralar bilan birgalikda iste’mol tovarlarini O‘zbekiston Respublikasining bojxona hududidan qonunga xilof ravishda olib chiqib ketganlik, shuningdek import qiladigan tovarlarni sotishning belgilab qo‘yilgan tartibni buzganlik uchun yuridik va jismoniy shaxslarning javobgarligini kuchaytirish yuzasidan O‘zbekiston Respublikasining Ma’muriy javobgarlik to‘g‘risidagi kodeksiga va O‘zbekiston Respublikasi Jinoyat kodeksiga o‘zgartishlar kiritish to‘g‘risida belgilangan tartibda taklif kiritsin.

6. Amaldagi qonunchilikni ushbu farmonga muvofiqlashtirilsin. Eksport qilish taqiqlangan tovarlarni xilof ravishda olib ketish hollarining oldini olishda huquqni muhofaza kilish organlariga ko'maklashish maqsadida Qoraqalpog'iston Respublikasi Vazirlar Kengashi, viloyatlar va Toshkent shahri hokimliklari fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari va ommaviy axborot vositalarini jalb etib, aholi orasida keng tushuntirish ishlarini olib borsin.

7. Ushbu Farmonning ijrosini nazorat qilish O'zbekiston Respublikasi bosh vaziri O'. Sultonov zimmasiga yuklansin.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI VAZIRLAR MAHKAMASINING FARMOYISHIDAN KO'CHIRMA

20-aprel 1995-yil № 119-F

«Veterinariya to'g'risida» O'zbekiston Respublikasi Qonuni moddasiga muvofiq chorva mollarining karantin qiladigan va o'ta xavfli kasalliklarining oldini olish va tugatish chora-tadbirlari byudjetdan mablag' bilan ta'minlanadigan ro'yxati ilovaga muvofiq belgilansin.

2. O'zbekiston Moliya vazirligi (Guskova) belgilangan ro'yxatga muvofiq kasalliklarning oldini olish va tugatish chora tadbirlari uchun byudjetdan mablag' ajratishni nazarda tutsin.

Vazirlar Mahkamasi 1999-yil
20-apreldagi 119-f-son farmoyishiga

ILOVA

Mollarning karantin qiladigan va o'ta xavfli kasallikning oldini olish va tugatish chora tadbirlari byudjetdan mablag' bilan ta'minlanadigan

RO'YXATI

1. Bir necha hayvonot turi uchun umumiy bo'lgan kasalliklar:

barcha turdagi oqsim kasalligi	kuydirgi
brusellez	quturish
Aueski kasalligi	yuqumli
Trixenellyoz	listerioz
Tulyaremiya	sil
Leptospiroz	ku-bezgagi

2. Qoramollarning kasalliklari:

o'lat	xavfli kataral bezgagi
kontagioz plevropnevmoniya	emfi[illegible]

2015/fec
A
9660
Alisher Navoiy
nomidagi
O'zbekiston MK

3. Qo'y-echkilar va tuyalar kasalliklari:
chechak bradzot enterotoksemiya
tuyalar o'lati
4. Cho'chqalar kasalliklari:
Teshen kasalligi klassik o'lat
Repraduktiv-respirator sindromi
5. Otlar kasalliklari:
kontagioz plevropnevmoniya manqa
yuqumli anemiya (INAN) gripp (inflyuensa)
6. Parrandalar kasalliklari:
Nyukasl kasalligi yuqumli laringotraxeit
7. Mo'ynali hayvonlar, quyonlar va mayda uy hayvonlari kasalliklari:
8. Hayvonot barcha turlarining ilgari O'zbekiston Respublikasi hududida ro'yxatga olinmagan yuqumli kasalliklar.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI KOMMUNAL XIZMAT KO'RSATISH VAZIRLIGI

BUYRUQ 08.09.98 № 62 Toshkent shahri

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining «Daydi hayvonlarni tutish bilan shug'ullanuvchi xodimlar mehnatini rag'batlantirish to'g'risida» 1998-yil 21 avgustdagi 359-son qarori

B U Y U R A M A N

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1998-yil 21-avgustagi 359-son qarori qo'llanish va ijro etish uchun qabul qilinsin, qarorda quyidagi topshiriqlar berilgan:

1. Kommunal xizmat ko'rsatish vazirligining Qaraqalpog'iston Respublikasi, viloyatlar va Toshkent shahar mahalliy byudjetidan mablag' bilan ta'minlanadigan daydi hayvonlarni tutish bilan shug'ullanuvchi xodimlarning ish haqi 1998-yil 1-sentyabrdan quyidagicha belgilansin:

– mehnat sharoitlari o'ta xafli bo'lganligi uchun tarif stavkalari (lavozim maoshlari)ga 30 foiz qo'shimcha (nadbavka) qo'shilsin:

– o'z vazifalarini namunali bajarganliklari uchun har oylik mukofot lavozim maoshining 100 foizi miqdorida belgilansin.

Lavozim maoshiga qo'shimcha va o'z vazifasni namunali bajarganligi uchun har oylik mukofot sanitariya qonuni hujjatlarini buzganligi uchun jazo jarimalaridan tushgan mablag'lar hisobidan to'lanadi.

2. Vazirlar Mahkamasining 1999-yil 8-apreldagi 147-son qarori bilan tasdiqlangan sanitariya qonuni hujjatlarini buzganligi uchun jazo jarimalaridan tushgan mablag'lardan foydalanish tartibi to'g'risidagi nizomning «a» kichik bandi quyidagi mazmunda ettinchi xatboshi bilan to'ldirilsin:

«o'z vazifalarini namunali bajarganligi va mehnat sharoitlari o'ta xavfli bo'lganligi uchun Kommunal hizmat ko'rsatish vazirligining daydi hayvonlarni tutish bilan shug'ullanuvchi xodimlariga qo'shimcha (nadbavka) *to'lash va har oyda mukofotlash uchun»*

3. «Tashkilotchi» tresti (Magamedov), I va IBBBsi (Fayzullayev) va OM va TBsi (Isroilov) 20 kun muddatda Qoraqalpog'iston Respublikasi KXK vazirligi, viloyatlar va Toshkent shahar XKFB lari bilan birgalikda Moliya vazirligi tasdiqlashiga taqdim etish uchun sanitariya qonuni hujjatlarini buzganligi uchun jazo jarimalaridan tushadigan mablag'lar hisobidan daydi hayvonlarni tutish bilan shug'ullanuvchi hodimlarga *qo'shimcha ish haqi* to'lash va mukofotlash tartibi va shart-sharoitlarini ishlab chiqsin.

4. Ushbu buyruqning bajarilishini nazorat kilish Vazirning birinchi o'rinbosari O.S. Haydarov zimmasiga yuklansin.

O'zbekistoi Respublikasi
Qishlok, xo'jalik vazirining
1995-yil 26-dekabrdagi
№ 299-sonli buyrug'i bilan

TASDIQLANGAN

O'zbekiston Respublikasi qishloq xo'jalik vazirligi huzuridagi Davlat veterinariya bosh boshqarmasining

NIZOMI

I. UMUMIY QOIDALAR

1. O'zbekiston Respublikasi Qishlok xo'jalik vazirligi huzuridagi davlat veterinariya bosh boshqarmasi (keyingi o'rinlarda Bosh boshqarma deb yuritiladi) Qishloq ho'jalik vazirligining davlat byudjetidagi mustaqil strukturaviy bo'linmasi bo'lib bir vaqtning o'zida respublika agrasonoat majmuasining idoralararo organi bo'lib hisoblanadi.

Bosh boshqarmaning bevosita bo'ysunuvida 1-ilovada ko'rsatilgan *korxona, muassaga va tashkilotlar turadi.*

2. Bosh boshqarma tarkibiga quyidagilar kiradi: markaziy apparat, Bosh boshqarmaga bevosita bo'ysunuvchi korxona, muassasa va tashkilotlar, Qoraqalpog'iston Respublikasi, viloyatlar va Toshkent shahri Davlat veterinariya boshqarmalari, tumanlar, viloyatlar va tumanga bo'ysunuvchi shaharlar davlat veterinariya tarmog'ining korxona, muassasa va tashkilotlari.

3. Bosh boshqarma o'z faoliyatida O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi, qonunlari, O'zbekistoi Respublika Oliy Majlisining qarorilar, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmonlari, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarorlari va farmoyishlari, Qishloq ho'jalik vazirligining buyruqlari va ushbu nizomga amal qiladi.

II. ASOSIY VAZIFALARI VA FUNKSIYALARI

4. Bosh boshqarmaning asosiy vazifalari quyidagilardan iborat:

hayvonlar kasalliklarining oldini olish va yo'qotish bo'yicha davlat dasturini ishlab chiqish:

O'zbekiston Respublika veterinariya ishiga rahbarlik qilish, veterinariya ishining taraqiyoti va takomillashuvining asosiy yo'nalishlarini belgilash:

O'zbekiston Respublikasi hududida yagona davlat veterinariya nazoratini tashkil etish va amalga oshirish:

respublika hududini boshqa davlatlardan hayvonlarning yuqumli kasalliklari qo'zg'atuvchilari aniqlandanda va favqulotda holatlarda rejalashtirilmagan epizotiyaga qarshi hamda veterinariya-sanitariya tadbirlari o'tkazish uchun zarur biologik, davolovchi va dezinfeksiyalovchi preparatlar, asbob-uskunlar va boshqa moddiy-texnika vositalarining davlat zahirasini yaratish va taqsimlash:

Bosh boshqarma bo'ysinuvidagi veterinariya korxonalari, muassasalari va tashkilotlariga rahbarlik qilish:

chorvachilikning veterinariya-sanitariya holatini yaxshilash va boshqa veterinariya masalalariga doir takliflarni ko'rib chiqish, ishlab chiqish va belgilangan tartibda O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasiga, vazirliklarga, davlat qo'mitalariga va idoralariga taqdim etish:

veterinariyada ilmiy tadqiqotlarning asosiy yo'nalishlarini belgilash va fan yutuqlarini ishlab chiqarishga tatbiq etishni tashkil etish:

veterinariya sohasida xalqaro hamkorlik bo'yicha ishlarni tashkil etish:

atrof muhitni himoya qilishning veterinariya-sanitariya holatlarini hal etish.

5. Bosh boshqarma o'ziga yuklatilgan vazifalarga muvofiq quyidagi funksiyalarni amalga oshiradi:

– Qoraqalpog'iston Respublikasi, viloyatlar va Toshkent shahrida hayvonlarni kasalliklarini oldini olish va yo'qotish tadbirlari o'tkazilishini, veterinariya-sanitariya jihatidan sifatli chorva mahsulotlari va xomashyosi ishlab chiqarilishi ustidan nazorat qiladi:

– O'zbekiston Respublikasi hududini boshqa davlatlardan hayvonlar yuqumli kasalliklarining qo'zg'atuvchilari olib kirilishidan muhofaza qilish bo'yicha chora tadbirlar ishlab chiqadi va tashkil etadi:

– hayvonlarni o'ta xavfli kasalliklari ro'yxatini belgilaydi, ular aniqlangan hollarda barcha korxonalar, muassasalar, tashkilotlar va ayrim shaxslarga hayvonlarni so'yish yoki yo'q qilish, iste'mol uchun yaroqsiz deb topilgan chorvachilik mahsulotlari va hayvonotga mansub xomashyoni yo'q qilish, ularni ishlovdan o'tkazish yoki ulardan o'zga yo'sinda foydalanishga doir bajarilishi majburiy bo'lgan ko'rsatmalar beradi:

– paydo bo'lgan hollarda karantin yoki cheklovlar qo'yiluvchi hayvonlarning yuqumli kasalliklari ro'yxatini belgilaydi:

– O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligi organlari va boshqa vazirliklar, davlat qo'mita va idoralari bilan birgalikda inson va hayvonlar uchun umumiy bo'lgan kasalliklarning oldini olishga doir chora-tadbirlar ishlab chiqadi:

– davlat veterinariya xizmatining tegishli bo'linmalari orqali hayvonlarni, shu jumladan parrandalar, baliqlar, asalari va boshqa hayvonlarni tashish, import va eksport qilish, chorvachilik mahsulotlar va hayvonatga mansub xomashyoni, shuningdek ozuqalar va boshqa veterinariya xizmati nazorati ostida bo'lgan yuklarni qayta ishlab saqlash, sotish va tashilishi ustidan davlat veterinarii nazoratini amalga oshiradi:

– mamlakatimizda va chet ellarda chiqarilgan yangi veterinariya, farmakalogik va biologik preparatlar yaratish, takomillashtirish, sinab ko'rish, chorvachilik va veterinariya amaliyotiga tadbiq etishga doir ishlarni tartibga solish maqsadida bosh boshqarma qoshida belgilangan tartibda veterinariya farmakologik kengashi, davlat idoralararo komissiyasi, veterinariya bo'yicha ilmiy-texnik kengashni tashkil etadi:

– veterinariya masalalariga doir yo'riqnomalar, qoidalar va boshqa me'yoriy (normativ) hujjatlarni belgilangan tartibda ko'rib chiqadi va tasdiqlaydi:

– ilmiy-tadqiqot masalalaridan, fuqarolardan tushuvchi ixtirolarni va rasionalizatorlik taklif, shuningdek hayvonlarni davolash, diagnostika

qilish va kasalliklarning oldini olishning yangi texnologik usullari va vositalarini ko'rib chiqadi, sinab ko'radi va veterinariya amaliyotiga tatbiq etish uchun qabul qiladi:

– biologik preparatlarga, zarur anjomlarga, asbob-uskunalarga, davolovchi, dezinfeksiya qiluvchi va hayvonlarni kasalliklardan himoya qiluvchi vositalarga bo'lgan talabni va ularning turlarini (assortimentini) aniqlaydi, mamlakatimizda va xorijda ishlab chiqilgan yangi veterinariya preparatlarini ro'yxatga olish va qayta ro'yxatga olishni amalga oshiradi, shuningdek veterinariya preparatlarini boshqa davlatlardan olib kelishga (import) ruhsat beradi:

– chorvachilikka zarur bo'lgan veterinariya tovarlarini chet davlatlardan zoovetta'minot va boshqa tashkilotlar orqali yoki o'zi to'g'ridan to'g'ri olib kelishni tashkil etadi, chet el firmalari bilan o'rnatilgan tartibda veterinariya preparatlari ishlab chiquvchi qo'shma korxonalar tashkil etadi;

– Qoraqalpog'iston Respublikasi, viloyatlar va Toshkent shahri veterinariya boshqarmalarining epizootiyaga qarshi rejasini ko'rib chiqadi va tasdiqlaydi:

– Zarur hollarda epieootiyani tugatish bo'yicha tadbir ishlab chiqishni tashkil etadi, biologik va davolovchi preparatlar, dezinfeksiyalovchi vositalar, boshqa moddiy-texnika resurslarining zahirasini yaratadi;

– veterinariya tadbirlarining moliyavny ta'minotiga doir hisob-kitoblarni amalga oshiradi va Moliya vazirligiga tegishli takliflar kiritadi:

– Bosh boshqarmaga bo'ysunuvchi korxonalar, tashkilotlar va muassasalarni moliyaviy ta'minlaydi, moddiy-texnika resurslari fondlarini taqsimlaydi, ularning ustav va nizomlarini, ishlab chiqarish-moliyaviy rejalari va yillik hisobotlarni tasdiqlaydi;

– Quyi idoraviy korxonalar, birlashmalar, muassasalar va tashkilotlarda hisob-kitoblar va hisobotlarning to'g'ri yuritililishi va ishonchliligi, epizootiyaga qarshi tadbirlarga ajratiluvchi respublika va mahalliy epizootik fondlari va moddiy texnika resurslarining maqsadli foydalanishi ustidan nazoratni amalga oshiradi:

– zarur hollarda yangi ixtisoslashtirilgan bo'linmalarni tashkil etishga doir takliflarni Qishloq ho'jalik vazirligiga kiritadi, Bosh boshqarma huzuridagi mavjud tashkilot va muassasalarni belgilangan tartibda qayta tashkil etadi;

– O'zbekiston Respublikasining manfaatdor vazirliklari, davlat qo'mita va idoralari bilan birgalikda veterinariyaga xos texnologik asbob-uskunalarni ishlab chiqarish buyurtmalarini joylashtirish va ularnn

import bo'yicha sotib olish rejalarini va eksport bo'yicha takliflar ishlab chiqishda, yangi mashina, texnologik asvob-uskunalar va maxsus transportlar yaratilishida texnik-iqtisodiy va veterinariya-sanitariya talabnomalarini berishda ishtirok etadi:

– o'z vakolati doirasida belgilangan tartibda Butunjahon veterinariya uyushmasi, Xalqaro epizootik byuro, Butunjahon sog'liqni saqlash tashkiloti, shuningdek boshqa davlatlarning veterinariya tashkilotlari bilan ikki va ko'p tomonlama asosda hamkorlikni amalga oshiradi:

– Qoraqalog'iston Respublikasi Vazirlar Kengashi, viloyatlar va Toshkent shahri hokimliklariga davlat veterinariya tarmog'i, idoraviy davolash, diagnoz qilish va boshqa veterinariya-sanitariya muassasalari, shuningdek xususiy veterinariya xizmatini takomillashtirish va tashkil etishga doir takliflarni kiritadi:

– barcha chorvachilik obyektlari, veterinariya xizmati muassasalari va chorvachilik mahsulotlarini qayta ishlash sanoati binolarini loyihalashning texnologik normalarini ishlab chiqishda ishtirok etadi, shuningdek mazkur inshootlari loyihalashda va ularning qurilishida veterinariya talablariga rioya qilinishi ustidan nazoratni amalga oshiradi:

– veterinariya bo'yicha statistik hisobga olish va hisobotlar formalariga doir takliflarni ishlab chiqadi va «Uzdavistiqbolstat» e'tiboriga havola etadi, hayvonlarning karantin qo'yiluvchi kasalliklari harakatini statistik hisobini yuritadi:

– o'z vazifa va funksiyalarini amalga oshirishda Bosh boshqarma o'ziga yuklatilgan burch va huquqlari doirasida manfaatdor vazirliklar, idoralar, Qoraqalpog'iston Respublikasi Vazirlar Kengashi, viloyatlar va Toshkent shahri hokimlari bilan o'zaro uzviy hamkorlikda veterinariyaga doir masalalarni hal qilishni ta'minlaydi:

– dehqon-fermer va fuqarolarning yordamchi xo'jaliklariga veterinariya xizmati ko'rsatilishini tashkil etadi:

6. Bosh boshqarma quyidagilar ustidan davlat veterinariya nazoratini tashkil etadi va amalga oshiradi:

– barcha vazirliklar, davlat qo'mitalari, idoralar jismoniy shaxslar tomonidan amaldagi veterinariya qonunchiligi talablarini bajarilishi:

– boshqa vazirliklar, davlat qo'mita va idoralarning idoraviy veterinariya xizmati, shuningdek xususiy veterinariya faoliyati:

– O'zbekiston Respublikasi hududini chetdan hayvonlarning yuqumli kasalliklari kiritilishidan muhofaza qilishi, mollar, chorvachilik mahsulotlari va hayvonotga mansub homashyolarni, em-xashak, ozuqabop

qo'shimchalar, chorvachilikda qo'llaniladigan boshqa vositalarni va veterinariya preparatlarini tayyorlash tashish, eksport va import qilishi:

– chorvachilik va dehqonchilik mahsulotlariga bo'lgan standartlar, texnik shartlar va texnologik yo'riqnomalarga veterinariya talablari qismi bo'yicha, shuningdek biologik preparatlar va veterinariya uchun mo'ljallangan tovarlar ishlab chiqarilishida veterinariya talablariga rioya qilinishi:

– chorvachilikda va hayvonlar kasalliklarini kimyoviy va boshqa preparatlar bilan ishlov berish ustidan nazorat qiladi.

III. BOSH BOSHQARMANING HUQUQLARI

7. Bosh boshqarmaga quyidagi huquqlar belgilangan:

barcha vazirliklar, davlat qo'mitalari, idoralar, muassasalar, tashkilotlarga ularning mulki shaklidan qat'iy nazar, shuningdek jismoniy shaxslarga veterinariya masalalari bo'yicha O'zbekiston Respublikasining amaldagi, qonunlari, qonun asosida chiqarilgan xujjatlardan kelib chiqqan holda bajarishga majburiy bo'lgan ko'rsatmalar berish;

hayvonlarning yuqumli kasalliklari bo'yicha nosog'lom tumanlar, korxonalar, muassasalar, tashkilotlar va fuqoralarning shaxsiy xo'jaliklaridan hayvonlarni, ozuqa, chorvachilik mahsulotlari va hayvonotga mansub xomashyolarni va boshqa veterinariya hizmati nazorati ostida bo'lgan yuklarni olib chiqish (jumladan eksport), olib kirish (Jumladan import) uchun ruxsatnoma berish yoki taqiqlash, bundan tashqari veterinariya talablariga javob bermaydigan transport vositgalaridan foydalanishni ta'qiqlaydi:

mansabdor va boshqa shaxslarni veterinariya qonunchiligi talablarini, karantinda saqlash qoidalarini buzganligi uchun belgilangan tartibda ma'muriy javobgarlikka tortish;

hayvonlarning yuqumli kasalliklari bo'yicha viloyatlar va Toshkent shahrini nosog'lom deb e'lon qilish va shu joylarda karantin yoki boshqa cheklovlar o'rnatish to'g'risida O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasiga takliflar kiritish:

– yangi veterinariya preparatlari, anjomlar, asbob-uskunalar, ozuqa qo'shimchalariga xulosalar berish va ularning xujjatlarini tasdiqlash:

belgilangan tartibda ro'yxatga olinmagan yoki amaldagi normativ hujjatlar talablari buzib tayyorlangan doir-darmonlar, biologik va boshqa preparatlar, reagentlar, mikroelementlar hamda maxsus ozuqa qo'shimchalarini olib kelish va qo'llashni, shuningdek hayvonlarni

o'sishi va mahsuldorligini oshirish maqsadida tireostatik, esterogen, androgen yoki gestagenlik ta'siriga ega bo'lgan biologik va kimyoviy stimulyatorlar va garmonlarni chorvachilikda qo'llashni ta'qiqlash:

chorvachilik binolari, veterinariya muassasalari, chorvachilik mahsulotlarini qayta ishlovchi korxonalarni texnologik normalarga asosan loyihalash bo'yicha xulosalar berish. Zoogigienik talablar va veterinariya-sanitariya qoidalarini buzgan holda qurilayotgan binolar va inshootlarning qurilishini va rekonstruksiya qilinishni to'xtatish.

IV. BOSH BOSHQARMAGA RAHBARLIK QILISH

8. Bosh boshqarmaga bir vaqtning o'zida O'zbekiston Respublikasining Bosh davlat veterinariya inspektori bo'lib hisoblanuvchi boshliq rahbarlik qiladi. Bosh boshqarmaning boshlig'i o'z lavozimiga Qishloq xo'jalik vazirining buyrug'i bilan tayinlanadi va vazifasidan ozod qilinadi, undan keyin vazirlik hay'atida tasdiqlanadi.

Bosh boshqarma boshlig'ining o'rinbosarlari bir vaqtning o'zida O'zbekiston Respublikasi Bosh davlat veterinariya inspektorining o'rinbosarlari hisoblanadilar.

9. Bosh boshqarma boshlig'i o'z vakolati doirasida:

Bosh boshqarma ish faoliyatiga rahbarlik qiladi va unga yuklatilgan tegishli vazifa va funksiyalarni bajarishi uchun javobgar bo'lib uni ishini tashkil etadi, o'z o'rinbosarlari o'rtasida lavozim vazifalarini taqsimlaydi:

zarur hollarda vazirliklar va idoralarning rahbarlari bilan birgalikda buyruq va farmoyishlar chiqaradi:

Qishloq xo'jalik vazirligi rahbariyati topshiriqlari belgilangan muddatda sifatli bajarilishini ta'minlaydi, shuningdek qishloq xo'jalik vazirligining boshqa bo'linmalari tomonidan Bosh boshqarma vakolatiga kiruvchi masalalar bo'yicha zarur hujjatlar va materiallarni tayyorlashda ishtirok etadi:

Bosh boshqarmada fuqarolarning takliflari, arizalari shikoyatlari belgilangan tartibda ko'rib chiqiladi va fuqarolarni shaxsan qabul qiladi.

Belgilangan tartibda Bosh boshqarmaning markaziy appparati xodimlarini, davlat chegarasi va transportda davlat veterinariya nazorati boshqarmasi boshlig'ini, Termiz chegara veterinariya nazorati punkti boshlig'i lavozimiga tayinlaydi va ozod qiladi:

Qishloq ho'jalik vazirligi va Qoraqalpog'iston Respublikasi Vazirlar Kengashi, viloyatlar, Toshkent shahar hokimliklari bilan kelishilgan holda veterinariya boshqarmasining va veterinariya bo'limi boshliqlarini,

veterinariya inspektorlarini, shuningdek Qoraqalpog'iston Respublikasi va viloyatlar veterinariya laboratoriyalari direktorlarini lavozimga tayinlaydi va ozod qiladi:

belgilangan tartibda xodimlarni mehnatda yuqori ko'rsatkichlarga erishganliklari yoki o'ta muhim ishni bajarganliklari uchun mukofotlaydi va maoshiga qo'shimchalar o'rnatadi, mehnat va ijrochilik intizomini buzuvchilarga nisbatan intizomiy jazo choralarini qo'llaydi, kadrlar zahirasini barpo etadi va ular bilan ishlashni tashkil qiladi, attestasiyadan o'tkazadi, 1-ilovaga muofiq Bosh boshqarmaga bevosita bo'ysunuvchi tashkilotlar rahbarlari va mutaxassislarini attestatsiyadan o'tkazadi:

respublika chorvachiligi uchun oliy va o'rta maxsus malumotli yosh veterinariya mutaxassislarga bo'lgan joriy va kelgusidagi talabni aniqlaydi va ularni tegishlicha taqsimlaydi:

– respublika bo'ysunuvida bo'lgan quyi idoraviy korxonlar tashkilotlarning takliflari asosida veterinariya mutaxassislarini tayyorlash, qayta tayyorlash va malakasini oshirishning kelajakdagi va yillik rejalarini ishab chiqadi:

Bosh boshqarmaning ishini tashkil etish uslubi va usullarini yaxshilash, uning xodimlarini ijrochilik intizomlarini mustahkamlash va ishbilarmonlik malakasini oshirish bo'yicha tadbirlar ishlab chiqadi va amalga oshiradi:

o'zining quyi idoraviy korxonalari, muassasalari va tashkilotlariga veterinariya masalalari bo'yicha esa vazirliklar va idoralarning veterinariya xizmati, shuningdek xususiy veterinariya amaliyoti bilan shug'ullanuvchi mutaxassislar uchun bajarilishi majburiy bo'lgan ko'rsatmalar beradi, buyruqlar chiqaradi:

banklarda hisob va boshqa raqamlar ochadi, pul xujjatlariga imzo chekadi. Bosh boshqarmaning mol-mulki va vositalariga qonunchilik asosida sohiblik qiladi:

bo'ysunuvchi korxonalar, muassasalar va tashkilotlarning shtat jadvallarini belgilangan tartibda tasdiqlaydi.

10. O'z vakolati doirasiga kiruvchi masalalar bo'yicha boshliq barcha davlat va jamoat korxonlari, muassasalari va tashkilotlarida, xo'jalik organlarida boshqarma nomidan vakillik qiladi, ishonchnomalar beradi, shuninfdek Bosh boshqarma nomidan shartnomalar tuzadi.

11. Bosh boshqarma respublikada veterinariya nazoratini Qoraqalpog'iston Respublikasi, viloyatlar va Toshkent shahri davlat vete-

rinariya organlari va bevosita bo'ysinuvchi korxona, muassasa va tashkilotlari orqali amalga oshirilishini tashkil etish.

12. Bosh boshqarma mustaqil balansiga, hisob raqamlariga, O'zbekiston Respublikasi Davlat gerbi tasvirvirlangan, o'zining nomi bitilgan muhrga va huquqiy shaxs maqomiga ega.

13. Bosh boshqarmaning manzili Toshkent shahri, Navoiy ko'chasi 4.

14. Bosh davlat veterinariya boshqarmasini tugatish va qayta tuzish qonuni bilan belgilangan tartibda amalga oshiriladi.

VETERINARIYA HISOB KITOBI VA HISOBOTI BO'YICHA YO'RIQNOMA

1. Umumiy qoidalar

1.1. Veterinariya ishida hisob-kitob hayvonlarning (parranda, mo'ynabop hayvonlar, baliq, asalari va boshqalar bilan birgalikda) kasallanishi va o'limi, davlat veterinariya muassasalari xo'jaliklari va kompleksdagi veterinariya mutaxassislari hamda transport va davlat chegaralaridagi veterinariya xodimlari tomonidan amalga oshiriladigan diagnostik tekshiruvlar kasalliklarning oldini olish va davolash hamda vetirinariya sanitariya tadbirlarni birlamchi qayd etuvchi va jamlovchi ma'lumotlar majmuidan iboratdir.

Veterinariya hisob-kitobi va hisoboti chorvachilikning veterinar-sanitar holati hayvon va parrandalarning bosh sonini saqlash borasida o'tkazilgan tadbirlarning xajmi va samaradorligi, chorvachilik mahsulotlarining sifati, chorva mollari mahsulotlari va xomashyolarini tashish ustidan veterinariya nazoratining natijalari bo'yicha to'g'ri va aniq ma'lumotlar berishi zarur.

1.2. Veterinariya hisob-kitobi va hisoboti xujatlariga to'g'ri to'liq aniq va ishonchli dalillar kiritilishi uchun veterinariya muassasalari xo'jaliklar, tashkilotlar va korxonalarning rahbarlari va ma'sul shaxslari javobgar hisoblanib tegishli formadagi hisob-kitob va hisobot xujatlarini yuritish ularning burchidir.

1.3. Hayvonlarning kasallanishi va o'limi birlamchi qayd etish diagnostik tekshiruvlar kasalliklarning oldini olish, davolash, veteninar sanitar tadbirlar, veterinariya-sanitariya ekspertizasi kabilar veterinariya xizmatining mansabdor (lavozimi) shaxslari tomonidan amalga oshirilib, O'zbekiston Respublikasi davlat veterinariya bosh boshqarmasida tasdiqlangan maxsus jurnal, kitob va yagona formadagi varaqa (kartochka,

blanka)lardan foydalaniladi. Qayd etiladigan yozuv va belgilar bevosita muolajalar jarayonida yoki tadbir yakunida bajariladi.

1.4. Barcha formadagi kitob va jurnallar muqovalanishi hamda sahifalari raqamlanishi zarur. Jurnalning birinchi muqovasida uning nomi (forma N), xo'jalik yoki tashkilot, hamda yozuvning boshlanish va tamomlanish sanalari ko'rsatiladi.

1.5. Veterinariya hisob-kitobida foydalaniladigan jurnallar undagi so'nggi yozuvlar tugagach 3 yilgacha saqlanishi lozim (doimiy saqlanishi shart bo'lgan tuman-shahar epizootik holatini yozish jurnali bundan mutasno).

1.6. Hisob-kitob jurnallarining o'lchami 20x30 sm bo'lib, ulardagi varaqlar soni 100–200 tagacha.

1.7. Veterinariya hisobotlari markaziy statistik boshqarma (MSB) tomonidan tasdiqlangan yagona forma va tegishli muddatlarda taqdim etiladi.

VETERINARIYA HISOB-KITOBI

1. Veterinariya hisob-kitobi yagona sistemada davlat tomonidan tashkil qilinib barcha veterinariya muassasasi va tashkilotlari uchun majburiydir. (veterinariya hisoboti qo'llanmasi Vet. qonun t. 2.631–673 25-iyun 1971-y.)

Boshlang'ich veterinariya hisob-kitobi o'z ichiga quyidagilarni hisobga olishni ko'zda tutadi:

1. Yuqumli va yuqumsiz kasalliklar
2. Mollar o'limi, parrandalar chiqimi
3. Diognostik tekshirishlar
4. Kasalliklarning oldini olishda o'tkaziladigan profilaktik va davolash tadbirlari
5. Veterinariya sanitariya tadbirlari
6. Biopreparatlar, dezinfeksiya vositalari, dorilari va boshqa veterinariya anjomlari hamda mulklarining kirim-chiqimi
7. Chorva mahsulotlari va homashyosining v.s.e.si.
8. Veterinariya laboratoriyalarida tekshirishlar
9. Transportda mollar, chorva mahsulotlari va xomashyosini tashiganda, eksport, improt qilganda veterinariya-sanitariya nazorati

Veterinariya hisob-kitobi xujjatlari muassasa va xo'jalik yo'nalishiga qarab yuritiladi.

Hammasi 36 ta jurnal

1. Davolash veterinariya muassasalari, xo'jalik, fermerlarda 3 ta jurnal yuritiladi.

1-vet. – Kasal hayvonlarni qayd qilish jurnali.

2-vet. – Epizootiyalarga qarshi tadbirlarni qayd qilish jurnali.

3-vet. – Tuman, shahar epizootik ahvolini qayd qilish jurnali.

2. Parrandachilik xo'jaliklari va parrandachilik fabrikalarida.

7 ta jurnal yuritiladi.

4-vet. – Parrandalarni diognostik tekshirishlar

5-vet. – Parrandalarni o'ligini yorib tekshirish natijalari

6-vet. – Parrandachilik xo'jaliklari epizootik ahvoli

7-vet. – Parrandalarni profilaktik va majburiy emlashlar

8-vet. – Parrandalarni davolash ishlari

9-vet. – So'yish sexida parranda go'shtining vetsanekspertizasi

10-vet. – Dezinfeksiya, dezinseksiya, derazitatsiya hisobi

3. Baliqchilik xo'jaliklarida 1 ta jurnal yuritiladi.

11-vet. – Baliqlarni tekshirish, suv havzalarida profilaktik va sog'-lomlashtirish ishlari hisobi

4. Veterinariya laboratoriyalarida 11 ta jurnal yuritiladi.

12-vet. – Bakteriologik tekshirishlar.

13-vet. – Virusologik tekshirishlar.

14-vet. – Qonni serologik tekshirishlar.

15-vet. – Qonni tekshirish.

16-vet. – Gistologik tekshirishlar.

17-vet. – Teri va mo'yna xomashyosini kuydirgiga tekshirish.

18-vet. – Parazitar kasalliklarga laboratoriya tekshirishlar.

19-vet. – Em – xashak va boshqa materiallarni toksikologik va mikologik tekshirishlar.

20-vet. – Ximiko – toksigologik tekshirishlar.

21-vet. – Bioximik va laboratoriya klinik tekshirishlar.

22-vet. – Baliqchilik suv havzalarni gidroximik, toksiologik tekshirishlar.

5. Bozorlardagi vetsanekspertiza laboratoriyada 4 ta jurnal yuritiladi.

23-vet. – Go'sht, baliq-qisqichbaqa, tuxum, v.s.e.

24-vet. – Sut va sut mahsulotlari v.s.e.

25-vet. – O'simlik ozuqa mahsulotlari v.s.e.

26-vet. – Asalning vetsanekspertizasi.

6. Transportda davlat veterinariya-sanitariya nazorati bo'yicha 3 ta jurnal yuritiladi.

27-vet. – Transport vet.san. uchastkalarida mollarni ko‘rikdan o‘tkazish jurnali.

28-vet. – Transport vet.san. uchastkalarida chorva xomashyosini tekshirish jurnali.

29-vet. – Vagonlarni dezinfeksion yuvish stansiyalarida sanitariya ishlari jurnali.

7. Chegara veterinariya sanitariya nazorati punktlarida 2 ta jurnal yuritiladi.

30-vet. – Eksport, import, tranzit chorva mahsulotlarini, em xashakni tekshirish jurnali.

31-vet. – Chegara veterinariya nazarati punktlarida eksport importga mo‘ljallangan hayvon mahsuloti va xom ashyolarni hamda ozuqalarni ko‘rikdan o‘tkazishni qayd etish jurnali.

8. Go‘sht kombinantlarida – VICHIB-(OPVK) – 5 ta jurnal yuritiladi.

32-vet. – Kasallik aniqlangan va ajratilgan teri hamda muyna mahsulotlari tekshirish va teri ombori yoki zavodida veterinar ishlash jurnali.

33-vet. – So‘yiladigan mollarni ko‘rikdan o‘tkazish, go‘sht va go‘sht mahsulotlarini so‘yish bo‘limida hamda so‘yish punktlarida vetsan ekspertiza jurnali.

34-vet. – Go‘sht kombinantlari mol bazasida hayvonlarning ko‘rigi jurnali.

35-vet. – Kolbasa kulinlar, dudlangan mahsulotlar, yarim fabrikatlarni, go‘sht-suyak bakterial tekshirish jurnali.

36-vet. – Konservalarni sterilizasiya qilingandan keyin bakteriologik tekshirish natijalari.

Kasal mollarni qayd qilish jurnali.

________________ veterinariya shifoxonasi

Xo‘jalik, tuman, shahar

Boshlanadi: «____»__________20__yil. Tamomlanadi «____» ______20___

(old tomoni) *2-ilova*

Tartib raqami			Xo‘jalik (ferma) mol egasi nasabi ismi	Molning turi jinsi laqabi yoshi	Kasallangan vaqti	Kasallik diagnozi		Kasallikning klinik belgilari davolash tavsiyalar	Kasallik oqibati, sana	Davolovchi vrach. Nasabi, imzo
Birinchi marta	Ikkinchi marta	sana				Dastlabki	yakuniy			

A. Hisob-kitob xujjatlari.

2. Kasal mollarni va davolash ishlarini hisobga olish

2.1. Kasal mollarni qayd etish jurnali (forma №1-vet).

2.1.1. Jurnal kasal mollarni, ularga ko'rsatilgan davolash muolajalarini va kasallik oqibatini qayd etishga mo'ljallangan bo'lib, veterinariya davolash muassasalari tomonidan yuritiladi.

2.1.2. Jurnalning formasi 2-ilovada ko'rsatilgan.

2.1.3. №1-vet formasidagi jurnalda quyidagi kasal mollar haqidagi yozuv qayd etiladi:

a) Veterinariya muassasiga ambulator yoki statsionar davolash uchun keltirilgan hayvonlar.

b) Veterinariya mutaxassislarining bevosita xo'jaliklarga borib ko'rsatgan davolash yordamlari.

d) xo'jalik mutaxassislari tomonidan veterinariya muassasalarida, davlat va jamoa xo'jaliklarida, komplekslarga va bevosita fermalardagi davolash muolajalari.

2.1.4. Jurnal formasining 1-ustuniga birlamchi marotaba qabul qilinayotgan molning tartib raqami yozilgan.

2-ustuniga esa takroran qabul qilinayotgan molning 1-ustunidagi tartib raqam aks ettiriladi. Ushbu tartib raqami hayvonni keyingi qabul qilish paytida ham 2-ustunga qabul qilinaveradi. Mabodo, ushbu hayvon keyinchalik boshqa diagnoz bilan qabul qilinsa unga «yangi» tartib raqami berilib, 1-ustunga aks ettiriladi.

2.1.5. 4-ustunda esa xo'jalik (ferma, bo'lim) nomi ko'rsatilib hayvon shaxsiy xo'jalikniki bo'lsa mol egasining ismi-sharfi va manzili qayd etiladi.

2.1.6. Hayvon ko'rikdan o'tkazilib, diagnoz aniqlangach 7-ustun to'ldiriladi. Mabodo birinchi tekshiruvda diagnoz belgilash ilojsiz bo'lsa, taxminiy qo'yiladi. 8-ustunda esa to'liq tekshiruv o'tkazilib, yakuniy diagnoz aks ettiriladi.

2.1.7. 9-ustunda esa kasllikning klinik belgilari tana harorati, yurak urishi va nafas olish tezligi, maxsus tekshiruvlar (qon, siydik, tezak namunalari)ning natijalari hamda o'tkazilgan davolash tadbirlari yoki belgilangan muolajalar qayd etilgan.

2.1.8. Kasallik oqibati (sog'aydi, o'ldi, so'yildi, yo'qoldi) va hayvonni davolash muassasasidan chiqarish sanasi 10-ustunda.

2.1.9. 11-ustunda davolash ishlari haqida qo'shimcha dalillari yozilib bevosita davolovchi veterinariya vrachi (felsheri)ning familyasi

ko'rsatiladi (barcha turdagi davlat veterinariya davolash muassasalarining mutaxassislari uchun majburiydir).

2.1.10. Yuqori baholanuvchi nasldor mollarni va o'ta nasldor hayvonlarni stasionar sharoitida davolash jarayonlarida, ushbu jurnalga qo'shimcha ravishda ularning har biri uchun «kasallik» tarixi to'ldirilib unda kasallikning oqimi va davolash muolajalari haqida batafsil bayon qilinadi (3-ilova).

(old tomoni) *3-ilova*

____

____

Davolash muassasasining
nomi va manzili

Kasallik tarixi №_____
(forma №1a-vet)

Boshlangan ________________ tamomlagan ________________

1. Hayvon turi_________ jinsi _________ yoshi _________ tusi va belgilari ________________.

Laqabi yoki birka № ________________

2. Xo'jalik yok fermaning nomi (mol egasining F.I.O.), adresi ______
____

3. Hayvonning statsionar davolashga keltirilgan sanasi ___________

4. Diagnoz: dastlabki ____
keyingi ____
sana ____

5. Anamnez: ____

6. Hayvonning keltirilgan jarayonidagi tekshiruv natijalari:
harorat ____
puls ____
nafas olish ____
umumiy holati ____
semizligi ____
teri qoplamasining holati ____________________________
shilliq pardalarining holati ____________________________
limfa tugunlarining holati ____________________________
qon aylanish organlarining holati ______________________
nafas olish holati ____________________________
xazmlanish holati ____________________________

nerv sistemasining holati ______________________
ko'rish organlarining holati ____________________
harakat holati ____________________________

7. Maxsus tekshiruvlarning natijalari______________________
8. Kasallikning kechishi. *(orqa tomoni)*

Sana	Harorat			Puls	Nafas	Kasallik kechish belgilari mahsus tekshiruv tahlili	Davolash muolajasi va asralish rejimi	Davolovchi vrachning imzosi
	Ertalab	Tushda	Kechqurun					

9. Yakuniy diagnoz (sana)________________________
10. Kasallik oqibati ___________________________
(sog'aydi, o'ldi, so'yildi, sana)
11. Sog'aygan hayvon yoki so'yilgan gavdasi qaerga jo'natiladi.
12. Patalogoanatomik diagnoz______________________

Dalolatnoma №:______ «_____»_________20___y.

Vetvrach ____________

2.2. «Epizootiyaga qarshi o'tkazilgan tadbirlarni yozish jurnali» (forma №2-vet)

2.2.1. Ushbu jurnal barcha xo'jaliklarda bosh yoki katta vetvrach tomonidan veterinariya uchastkalarida, punktlarida veteruchastka veterinariya shifoxonalarida, tuman veterinariya stansiyalarida (tegishli aholi punktlari bo'yicha), shahar bo'yicha (shaharning bosh vetvrachi tomonidan) yuritiladi.

2.2.2. Jurnalda yuqumli kasalliklarga qarshi o'tkazilgan barcha tadbirlar qayd etiladi: diagnostik tekshiruvlar (jumladan, qon namunalarini RA, RSK, RDSK bo'yicha tekshirish va xok), profilaktik va majburiy emlashlar hayvonlarning parazitlariga qarshi ishlov berishlar (shuningdek, baliq, asalari) va veterinar sanitar tadbirlar.

2.2.3. Jurnalning formasi – 4-ilovada aks ettirilgan.

2.2.4. Bajarilgan tadbirlar haqidagi ma'lumotlar o'sha kunning o'zidyoq yoki kelgusi kuni jurnalga tushiriladi. Emlash va diagnostik tekshiruvlarining ma'lumotlari ushbu tadbir o'tkazilganligi bo'yicha tuzilgan dalolatnomaning dalillariga mos kelishi lozim.

Yozuvlar har bir hayvon yoki parranda turiga alohida yuritiladi.

2.2.5. Jurnallarning 4-ustuniga bajarilgan muolajaning turi yoziladi, masalan: «Kuydirgiga qarshi emlash», «Moneziozga qarshi gelmintsizlantirishi», «Tuberkulinizatsiya», «Teri osti bo'kalariga qarshi ishlov berish va hoqazo».

2.2.6. 8–10 ustunlarga faqat rejasiz majburiy tarzda amalga oshirilgan emlash va ishlov berishlar qayd etiladi. Jumladan 8-ustunga asosan piraplazmidozlarga va qo'tirga qarshi to'liq davolangan, gelmintsizlantirilgan yoki emlangan mollarning bosh soni ko'rsatiladi.

2.2.7. Joriy yilda birlamchi tekshirilgan hayvonlarining bosh soni 11- va 13-ustunlarda, ikkilamchi tekshiruvdan o'tkazganlari esa 15–17-ustunlarda yozilgan (masalan malleinizasiya).

2.2.8. Dizinfeksiya, dezinseksiya bo'yicha oy oxiridagi ish yakunlari ham belgilangan reja va bajarilgan ish xajmi ko'rinishida mazkur jurnalga yozib qo'yiladi.

4-ilova

Epizootiyalarga qarshi o'tkazilgan tadbirlarni yozish jurnali

---

Xo'jalik, tuman, shahar veterinariya muassasi

Boshlandi «____»__________20___ y

Tamomlandi: «____»__________20___ y

Kuni oyi	Ferma bo'lim xo'jalik punkti nomi	Hayvon turi va yoshi	Tekshirish, ishlash yoki emlash nomi	Prolaktika maqsadida emlangan yoki emlanmagan mollar soni		
				Jami	Jumladan	
					Kasallandi (asorat berdi)	Xarom o'ldi yoki majburiy so'yildi

majburiy emlangan		Diognostik tekshirilgan mollar soni	
Jami	Jumladan	Joriy yilda I marta tekshirish	Joriy yilda II marta tekshirish
	Kasallangan (Asorat bergan)		

Tuman (shahar)da epizootik ahvolni o'rganish

Tuman (shahar)da epizootik ahvolni qayd qilish jurnalini (forma №3-vet) tuman va shahar veterinariya stansiyalari yuritadi. Jurnal tuman yoki shahar hududida paydo bo'lgan yuqumli va innavazion kasalliklar haqidagi barcha ma'lumotlarni qayd qiladigan asosiy xujjatdir.

Jurnal bilan bir qatorda tumanning epizootik kartasi ham tasdiqlangan qo'llanma asosida yuritiladi. Jurnal doimiy ravishda saqlanishi lozim. Jurnal muqovasida avvalgi jurnal saqlanish joyi, oxirgi yozuvlarining qaerda tamom bo'lganligi va jurnal tartib soni qo'yiladi.

3. Parrandachilik xo'jaliklarida yuritiladigan hisob-kitoblar jurnallari

3.1. Parrandalarni diagnostik tekshirishni hisobga olish jurnali (forma №4-vet)

3.1.1. jurnalda parrandalarni rejali va majburiy serologik, allergik hamda boshqa tekshiruvlardan o'tkazilishi (barchasini yoki tanlab) qayd etiladi.

3.1.2. Jurnalning formasi 6-ilovada ko'rsatilgan.

6-ilova

Tartib raqami	Tovuqxona	Bosh soni	Parranda yoki tuxum qo'yish, foiz	Tekshiruvlar soni va sanasi	Tekshiruvning nomi va usuli	Jami tekshirilgan bosh	Ijobiy natija bosh	Preparatning seriyasi chiqarilish joyi va yaroqlilik muddati	Jami sarflangan preparat paxta va boshqalar	Maxsus belgilar	Tekshiruvni bajaruvchi ma'sul shaxsning imzosi

3.2. Parrandalarni patologoanotomik yorib ko'rish natijalarini qayd etish jurnali (forma № 5-vet)

3.2.1. Hisobga olish mahalliy sharoitini inobatga olgan holda har bir tovuqxona uchun alohida yuritiladi. Yozuvlar parranda jasadini yorish jarayonida har kuni bajariladi.

3.2.2. Jurnal formasi 7 ilovada ko'rsatilgan.

_____________ oyi uchun (chap tomon)

O‘limning sabablari	Oyning kunlari														
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

_____________ oyi uchun (o‘ng tomon)

O‘limning sabablari	Oyning kunlari															
	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31

3.2.3. O‘limning sabablari ustunga aniqlangan kasalliklar quyidagi tartibda yozilishi lozim.

A) Yuqumli kasalliklar
Yuqumli laringotraxeint
Leykov
Ichak defteriti
Nyukasl kasalligi
Marek kasalligi
Kolebakterioz
Mikoplazmoz
Pasterellez
Pullaroz
Sil
aspergillez
Kandidamikoz
Eymerioz
Spiroxetoz
Gelmintozlar
B) Yuqumsiz kasalliklar:
A) Modda almashinuvi kasalliklari ____________________
B) Xazmlanish organlarining kasalliklari ________________
D) Nafas olish organlarining kasalliklari _________________
E) Tuxum hosil qiluvchi organlar kasalliklari ______________
F) Boshqa sabablar __________________________________

G) Jami o'lgan ____________________

Jumladan yorib ko'rilgan____________________

3.2.4. Boshqa kasalliklar aniqlanganda esa uning turiga qarab yuqumli yoki yuqumsiz kasalliklar guruhlarining oxirida qo'shimcha qilinadi. Varaqning yuqorisida yozuv qaysi oyda bajarilganligi hisoblanadi.

3.3. Parrandachilik fabrikalarining epizootik ahvolini yozish jurnali (forma №6-vet)

3.3.1. Jurnalning formasi 8-ilovada ko'rsatilgan.

3.3.2. Ushbu jurnalda ma'lum tovuqxonalarda yuqumli invazion kasalliklarining uchrash holatlari hamda diagnostik tekshiruvlardan keyin aniqlangan kasalliklar qayd etiladi. Diagnoz to'la aniqlanmagan bo'lsa 7-ustunda dastlabki taxminiy diagnoz yoziladi va keyinchalik aniqlanadi. Shuningdek ushbu ustunda qaysi tekshiruv (klinik, patologoanotomik allergik va xok) asosida yakuniy diagnoz belgilanganligi ko'rsatiladi.

3.3.3. 8–14-ustunlar tuman hokimining karantin o'rnatish yoki uni bekor qilish haqidagi qarori olingach to'ldiriladi.

3.3.4. 9–13-ustunlarga mollarning bosh soni dastlab qalam bilan yozilib kasallik tugatilgach esa aniq dalillar ko'rsatilib siyohda to'ldiriladi.

8-ilova

Parrandachilik fabrikalarining epizootik ahvolini yozish jurnali

____________________ Parrandachilik fabrikasi

Boshlandi «___»______20__y tamomlandi «___»______ 20___y

(juft tomoni)

	Kuni oyi yili		Parranda turi	Parranda yoshi	Kasallik paydo bo'lgan kuni va oyi	Diagnoz va uning asoslanishi	Sexni (xo'jalikni) nosog'lom deb e'lon qilinishi kuni va uni karantin qilinishi
1	2	3	4	5	6	7	8

(toq tomoni)

Parranda soni							
kasallangan	Xarom o'lgani	Majburiy so'yilgani	Muko tiagani	Sex, zal parranda tomonidan qoldiq	Sex (xo'jalikni) sog'lom deb e'lon qilingan kun	Maxsus belgilar	Xo'jalik veterinariya vrachi imzosi
9	10	11	12	13	14	15	16

3.4. Parrandalarning proflaktik va majburiy emlashni qayd etish jurnali (forma №7-vet).

3.4.1. Jurnalga xo'jalikda o'tkazilgan barcha rejali va rejasiz emlashlar kiritiladi. Emlashdan keyin emlash asoratlari yoki parrandalarning o'limi yuz bersa 10-ustunda qayd etiladi.

3.4.2. Jurnalning formasi 9-ilovada ko'rsatilgan.

9-ilova

Sana	Tovuqxona partiya №	Parrandaning turi va yoshi	Mavjud parrandalar, bosh	Bio preparatning nomi, tayyorlanishi seriyasi, yaroqlig	Bio preparatni qo'llash usuli va dozasi	Emlangan parrandalarning bosh soni	Jami sarflangan preparat dez. modda va boshqa	Emlash uchun ma'sul shaxsning imzosi	Maxsus belgilar

3.5. Parrandalarni davolash va ishlov berishni qayd etish jurnali (forma № 8-vet).

3.5.1. Jurnalning formasi 10-ilovada ko'rsatilgan.

10-ilova

Sana	Tovuqxona partiya №	Parrandaning turi va yoshi	Parrandalarning bosh soni	Dorining nomi va qo'llash usuli	Dorining dozasi 1 kg t.v. ga yoki 1 kg emga	Davolash kursi	Jami sarflangan dori, kg	Davolovchi ma'sul shaxsning imzosi	Maxsus belgilar
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

3.5.2. Jurnal parrandachilik xo'jaligi yoki alohida sexlar bo'yicha yuritiladi. Unda parranlarga turli antibiotiklar ximioterapetik dorilar, koksidiostatiklar, antegelmintiklar va boshqa moddalarni qo'llab o't-kazilgan davolash va ishlov berishlar yoziladi. 5-ustunga dorini qo'llash usuli (em bilan, suv bilan va xok) ta'kidlanadi. 7-ustunda esa muolajaning davomiyligi ko'rsatiladi.

3.6. Parrandachilik xo'jaligining so'yish sexida parranda go'shtini veterinar-sanitar ekspertizasi natijalarini qayd etish jurnali (forma № 9-vet).

3.6.1. Hisobga olish har kuni bajariladi.

3.6.2. Jurnalning formasi 11-ilovada ko'rsatilgan.

11-ilova

Sana	Parrandaning turi va yoshi	Parrandaning so'yish oldi ko'rigi natijalari			Parranda so'yilgan go'shtini veterinariya sanitariya ekspertizasi natijalari			
		Jami ko'rikdan o'tkazilgan bosh	Brak yoki util qilinganlari bosh kg	Aniqlash kasallik nomi va kasallanish soni	Jami ko'rikdan o'tkazilgan bosh	Vrak yoki util qilinganlari bosh kg	Aniqlangan kasallik nomi va kasallanish soni	Ekspertizaning o'tkazgan vet xodimining imzosi
1	2	3	4	5	6	7	8	9

3.7. Dezinfeksiya, dezinseksiya va daratizatsiyani hisobga olish jurnali (forma № 10-vet).

3.7.1. Jurnalning formasi 12-ilovada ko'rsatilgan.

12-ilova

Tartib raqami	Ishni bajarish sanasi			Foydalanilgan dezvositaning nomi	Dezinfeksiya, dezinseksiya va deratizayiyaning usuli rejasi	Bajarilgan ishning xajmi	Jami sarflangan dezvosita. Inseksis. Deratvosit miqdori	Ishni bajarilishidagi ma'sul shaxs imzo	Maxsus belgilar
	Joriy (profilaktik)		Majburiy						
	rejalashtirilgan	bajarilgan							

3.7.2 Jurnal parrandachilik fabrikasi va boshqa chorvachilik sanoat komplekslarida yuritiladi. Mahalliy sharoitga qarab ferma va korxona mutaxassislilari ham yuritishlari mumkin.

3.7.3. 2-ustunga qaysi binolar, maydonlar va boshqa obyektlar dezinfeksiya qilinganligi qayd etiladi. 6-ustunda ishlov berishda qo'llanilgan dori-moddalar va 8- ustunda esa ishlov berilgan maydon (m^2) ko'rsatiladi.

4. Baliqchilikda veterinariya hisobi

4.1. Baliqlarni tekshirish va baliqchilik xo'jaliklarida (havzalarida) profilaktik hamda sog'lomlashtirish tadbirlarini o'tkazishni hisobga olish jurnali (forma №11-vet).

4.1.1. Ushbu jurnal baliqchilik xo'jaliklarida veterinar-sanitar ishlarini, epizootik holatini, profilaktik va qarshi kurashish tadbirlari hisobga olinadigan asosiy xujjat (veterinar-sanitar pasporti bilan birgalikda) hisoblanib 3-vet formasidagi hisobotni to'ldirish ham shunga asoslaniladi.

4.1.2. Jurnalning formasi 13-ilovada ko'rsatilgan.

(chap tomon) *13-ilova*

Sana	Baliqning turi, yoshi, miqdori, kg, dona	Baliqlarni (suvni) tekshiruvdan o'tkazish	Tekshiruv natijalari	Aniqlangan kasallikning nomi	O'lgan baliqlar soni (dona) va o'limning sababi	Karantin o'rnatish va bekor qilish sanasi	Baliqlarni tashish
1	2	3	4	5	6	7	8

(o'ng tomon)

Ishlov berilgan baliqlar			Zararsizlantirilgan suv			Sog'lomlashtirish tadbirlarini dezin. natijalari	Yozuvni qayd etgan shaxsning familiyasi va lavozimi
Ishlov berishi maqsadi profil yoki davolash	Dorining nomi va dozasi	Sarflangan dori miqdori	Suv xavzasining nomi, soni va maydoni, ga	Zarasizlantirish usuli dezinfeksiya	Sarflangan dezinfek.		
1	2	3	4	5	6	7	8

4.1.3. Ushbu jurnalni davlat, jamoa va baliqchilik xo'jaliklarining veterinariya vrachlari, shuningdek davlat veterinariya muassasalarining ixtiopatolog vrachlari va turli vazirliklar qaramog'idagi tashkilot va korxonalarning mutaxassislari o'z xizmat doiralarida yuritadilar.

4.1.4. Jurnalning muqovosida va yorlig'ida viloyat, tuman hamda tegishli baliqchilik xo'jaligi nomi ko'rasitiladi va jurnal xo'jalikda saqlanadi.

4.1.5. 3-ustunga o'tkazilgan tekshiruvlarning qisqacha natijalarini qayd qilish (*klinik patalogianatomik, mikroskopik, gidroximik*).

4.1.6. Laborator tekshiruvlar o'tkazilganda ekspertizasining sanasi, raqami, shuningdek tavsiyalar va xulosalar 4-ustunda yoziladi.

4.1.7. 5-ustun esa xo'jalik yoki laboratoriyada o'tkazilgan diagnostik tekshiruvlar va anamnez ma'lumotlari asosida to'ldiriladi.

4.1.8. 7-ustunda tuman hokimligining karakntin o'rnatish yoki uni bekor *qilish haqidagi qarorining sanasi va raqami, shuningdek davlat* veteniariya xizmati vakilining ko'rsatmasi qayd etiladi.

4.1.9. Keltirilgan yoki jo'natilgan baliqlarning kategoriyasi, sanasi va veterinariya guvohnomasi bergan tashkilotning nomi 8-ustunda ko'rsatilgan. Baliqlarni tashishda turi, yoshi, miqdori, o'tkazilgan tekshiruvlar va ishlov berishlar tegishli ustunlarda qayd etiladi.

4.1.10. 9-ustunda ham ishlov berish usuli (vannada, havzada, em bilan va xok.) dozasi yoziladi. Ishlov berilgan baliqning turi, yoshi va miqdori 2-ustunda belgilanadi.

4.1.11. 15-ustunda esa o'tkazilgan profilaktik va sog'lomlashtirish tadbirining samaradorligi ko'rsatiladi.

5. Veterinariya laboratoriyalarining ishini hisobga olish jurnali

5.1. Bakteriologik tekshiruvlar jurnali (forma №12-vet).

5.1.1. Jurnal 100 varaqdan tikilib muqovalangan ekspertiza kartochkalarining formasidagi kitobda yuritiladi.

5.1.2. Jurnalning formasi 14- ilovada ko'rsatilagan.

5.1.3. Ekspertiza kartochkasining 1-qismi patologik material laboratoriyaga keltirilgan paytdayoq to'ldiriladi, uning natijalari esa tekshiruv amalga oshirilgach qayd etiladi.

5.1.4. Tekshiruv natijalari qismida ushbu ekspertiza bo'yicha amalga oshirilgan barcha tekshiruvlarning xulosalari yoziladi. Brusellyoz, tuberkulyoz, leptospiroz, listerioz, vibrioz, paratif, kolibakterioz, ayrim *anaerob va boshqa yuqumli* kasalliklarning qo'zg'atuvchilari ajratilsa,

albatta, uning turi ko'rsatilishi lozim. Xulosa qismida esa bakteriologik va umumiy diagnoz ko'rsatilib material keltirilgan xo'jalik yoki tashkilotga jo'natiladi.

(chap tomon) *14-ilova*

Ekspertiza №________

Material keltirilgan sana
Xo'jalikning manzili
Tekshiruvga nima jo'natilgan
Material qanday holatda qabul qilingan
Tekshiruvning maqsadi

Tekshiruvning o'tkazilishi

Patalogoanatomik va organoleptik ma'lumotlar
Dastlabki materialni mikroskopik tekshirish

____

(bo'yash usuli, mikrobning tuzilishi)

Ekish

Ekilgan materialning turi	Muhitning nomi	Muhitlarda o'sish xususiyatlari
Qon		
Taloq		
O't suyuqligi		
Jigar		
Buyrak		
Bosh miya		
Limfa tuguni		

(o'ng tomon)

Kulturaning mikroskopik tekshirish ________________________

Qayta ekish____

Elektiv muhitlarda kosachada sanash

Ajratilgan mikrobning bioximiyaviy xususiyatlari

Tekshirish sanasi	Organ va material-larning nomi	Glyukoza	Laktoza	Magnit	Saxaroza	arabinoza	Dulsid	Sut	H_2	Indol	Harakat-chanligi	Serelogik tekshiruvlar
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Bakteriologik tekshiruvlar

hayvonning turi va soni	zararlash sanasi va vaqti	zararlash materiali	zararlash dozasi va joyi	hayvonning o'limi yoki so'ylish sanasi va vaqti	yorib ko'rish yoki bakteriologik tekshiruvlar natijalari
1	2	3	4	5	6

tekshiruv *natijalari*

boshqa bo'limlarda o'tkazilgan tekshiruvlar natijalari (ekspertiza)

Xulosa

Tavsiyalar

«____»__________20___ yil Vetvrach______

5.2. Virusalogik tekshiruvlar jurnali (forma №13-vet)

5.2.1. Ushbu jurnal 12-vet forma jurnalidek yuritilib, uning formasi 15-ilovada ko'rsatilgan.

(chap tomon) *15-ilova*

Ekspertiza №________

Materialning keltiirlgan sanasi

Xo'jalikning *nomi va manzili*

Jo'natilgan material

Materialning holati

Hayvonning o'lish yoki so'yilish sanasi

Dastlabki diagnoz

Anmanez ma'lumotlari

Tekshiruv usullari

1. Patalogoanatomik o'zgarishlar
2. Gistologik tekshiruv natijalari \
3. Bakteriologik tekshiruv natijalari
4. Virusologik tekshiruvlar

I. Mikroskopik: a) yorug'lik
b) lyunimissentli

materialni bo'yash usuli natija

2. Biologik tekshiruvlar: a) tajribaviy hayvonlarda

Tartibi	Zararlash sanasi	Hayvon turi	Yoshi yoki tirik vazni	Hayvon soni	Qanday material bilan zararlangan	Zararlash usuli va dozasi	O'lish yoki so'yilish sanasi	Patalogoanato-mik o'zgarishlar	Mikroskopiya	Natija
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

o'ng tomon

B) tovuq embrionida

Tartibi	Zararlash sanasi	Embrionning yoshi	Soni, dona	Zararlash materiali	Zararlash usuli va dozasi	O'lishining sanasi	Patalogoanato-mik o'zgarishlar	Mikroskopiya	Natija
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

D) to'qimalar kulturasida

To'qima kulturasi	Zararlash sansi	Passaj turi	Flakon yoki probirka soni	SPDning ko'rinish muddati	Krestlardagi SPDning bahosi	Natijalar
1	2	3	4	5	6	7

3. Immunobiologik reaksiyalar

Tekshirilgan material turi	Spesifik zardob yoki antgelening nomi	Tekshiruv natijalari				
		RSK	RGA	RZGA	RDP	RA
1	2	3	4	5	6	7

Virusologik tekshiruv natijalari (virus tipizasiyasi ham kiradi)

Xulosa

Tavsiyalar

Javob sanasi Vetvrach:

Ilova: ekspertiza varaqasi baktriologik tekshiruv ekspertizasinikidek to'ldiriladi.

5.2. Virusologik tekshiruv natijalari ustunida ajratilgan virusning turi va tipi, xulosalarda esa umumiy diagnoz ko'rsatiladi.

5.3. Qonni serologik tekshirish jurnali (forma №14-vet)

5.3.1. Jurnal qonning RA, RSK, RDSK usullari bo'yicha tekshiruv natijalarini qayd etishga mo'ljallangan. Shuningdek mikroagglyutinasiya va lizis (RMA, P reaksiyalarining ma'lumotlari ham yozib qo'yiladi.

5.3.2. Jurnalning formasi 16-ilovada ko'rsatilgan.

(chap tomon) *16-ilova*

T/r	Ekspertiza	Material keltirilgan sana	Xo'jalik nomi, manzili	Hayvonlar turi, yoshi	Tekshiruv turi	Xo'jalikning sog'lomligi	Materialning keltirilishi birlamchi, takroran	Namunalar soni
1	2	3	4	5	6	7	8	9

o'ng tomon

Tekshiruv usuli	Tekshiruv natijalari			Shubhali namunalarni takroran tekshirish sanasi	Komponentlar biofabrika, seriya, tayyorlash joyi va sanasi	Vetvrachning imzosi	Natijani jo'natish sanasi
	Ijobiy serotip	Shubhali serotip					
10	11	12	13	14	15	16	17

5.3.3. Serologik tekshiruvchi hisobga olish ko'rsatilgan jurnal formasida yuritilib «Veterinariya laboratoriyalarida o'tkazilishi majburiy bo'lgan tekshiruvlar bo'yicha ko'rsatma asosida amalga oshiradi. Odatda material keltiirlgan paytdayoq jurnalga yozib qo'yilib, unda xo'jalikning namuna jo'natilgan qaydnoma raqami (№) belgilanadi. Jurnalning 9-ustunida qabul qilingan va tekshiruvga yaroqli qon namunalarining soni ko'rsatiladi. 10-ustunda esa qonni tekshirish usuli yoziladi (RSK, RA, RDSK, P).

11–13-ustunlarda tekshiruv natijalari 15-ustunda esa reaksiya qo'yishda foydalanilgan komponentlar haqidagi ma'lumotlar qisqacha qayd etiladi.

5.4. Gematologik tekshiruvlar jurnali (forma №15-vet).

5.4.1. Jurnal hayvonlarning qon namunalarini tekshirish natijalarini qayd etishga mo'ljallangan.

5.4.2. Jurnalning formasi 17-ilovada ko'rsatilgan

(chap tomon) *17-ilova*

T/r	Ekspertiza	Materialni keltirish sanasi	Hayvon turi	Xo'jalik nomi manzili	Tekshiruv maqsadi	Namuna soni	Birlamchi yoki takroriy tekshiruv
1	2	3	4	5	6	7	8

o'ng tamonga

Miqdoriy ko'rsatkichlar			Tekshiruv natijalari					Javob natijani jo'natish sanasi va vetvr imzo
					Birlamchi takroryi			
Gemoglobin	Eritrosit	Leykosit	ROE	Sanalgan leykositar formula	salbiy	Shubhali	Ijobiy	
9	10	11	12	13	14	15	16	17

5.4.3. Laboratoriyaga material keltirilgan paytdayoq jurnalga tegishli belgilar yoziladi, 8-ustunlarda esa tekshiruv natijalari qayd etiladi (birlamchi tekshirilga hayvon bosh soni va tekshiruv natijalari ikkilamchi tekshiirlgani hayvon bosh soni va natijalari).

5.5. Gistologik tekshiruvlarni yozish jurnali (forma №16-vet).

5.5.1. Jurnalning formasi 18-ilovada ko'rsatilgan.

5.5.2. Jurnalda qaerdan va qanday material keltirilganligi hamda uni tekshirish natijalari yoziladi.

5.3.3. Agar bir xo'jalikdan turli hayvonlarning bir nechta namunalari keltirilsa ularning har biri alohida tartib raqamda qayd etiladi.

5.5.4. 7-ustunda hayvonning qaysi organi yoki bo'laklari, 8-ustunda esa keltirilgan materialning patalogoanatomik o'zgarishlari batafsil yoziladi.

(chap tomon) *18-ilova*

T/r	Ekspertiza	Patmaterial keltirilgan sana	Xo'jalik nomi va manzili	Hayvon turi	Tekshiruv turi	Patmater-ialning nomi
1	2	3	4	5	6	7

Patogistologik manzari	Patogistologik diagnoz	Xulosa	Vetvrachning imzosi va javobni jo'natish sanasi
8	9	10	11

5.6. Teri va mo'yna xomashyosini bo'laklarini kuydirgiga tekshirish jurnali (forma № 17-vet).

5.6.1. Ushbu jurnalda teri va mo'yna xomashyolarini presipitatsiya reaksiyasi bo'yicha kuydirgiga tekshirish natijalari qayd etiladi.

5.6.2. Jurnalning formasi 20-ilovada ko'rsatilgan

(chap tomon) *19-ilova*

T/r	Ekspertiza	Xomashyo keltirilgan sana	Korxonani yoki xo'jalikning nomi va manzili	Teri-mo'yna xomashyosining turi	Konservatsiya-lash	Seriya	To'da yoki uyum	Namuna	Namuna soni
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

o'ng tomon

Tekshiruv natijalari				Presipitasiya zardoboy yoki kuydirgi antigenning chiqarilish fabrik seriyasi va sanasi	Presipitasiya zardobini tekshirish natijasi	Eslatma	Tekshiruvni o'tkazgan va imzosi
Birlamchi tekshiruv		Nazorat tekshiruv					
Natija	Javob sana	Natija	Javob sana				
11	12	13	14	15	16	17	18

5.6.3. Jurnalda qayd etilishi lozim bo'lgan barcha ma'lumotlar xomashyosi namunasi laboratoriyaga keltirilgan paytdayoq amalga oshiriladi. 5-ustunda xomashyo turi – qo'y terisi, echki yoki qoramol terisi va xok.; 6-ustunda esa konservasiyalash turi tuzli, quruq, namtuzli, bug'li va xok.; 8-ustunda esa teri uyumining raqami (yo'lovchi xujjat asosida) ko'rsatiladi.

5.6.4. 10-ustunda tekshiruvga keltirilgan barcha namunalarning umumiy soni ko'rsatiladi, 9-ustunda esa ularning boshlanish va oxirgi raqamlari qayd etiladi (masalan 1 dan 99 gacha ushbu namunalarning seriya yo'lovchi katta binoan 7-ustunda yoziladi.

5.6.5. 1–14 ustunlarda esa tekshiruv natijalari va javobni jo'natish sanasi belgilanidi. Shuningdek 15-ustunda presipitasiyalovchi zardob haqidagi ma'lumotlar va 16-ustunda uni nazorat qilish haqida qayd etiladi.

5.7. Hayvonlarning parazitar kasalliklariga laborator tekshirishni hisobga olish jurnali (forma №18-vet).

5.7.1. Ushbu jurnalda gelmintozlarga, protozoozlarga va araxnoentomozlarga tekshirish uchun laboratoriyaga keltirilgan barcha materiallar qayd etiladi.

5.7.2. Jurnalning formasi 20-ilovada ko'rsatilgan.

(chap tomon) *20-ilova*

T/r	Keltirilgan sana	Xo'jalik nomi va manzili	Hayvon turi va yoshi	Poda (suruv) dagi hayvon soni	Material olingan sana	Material nomi
1	2	3	4	5	6	7

o'ng tomon

Keltirlgan namunalar soni	Tekshiruv turi va usuli	Tekshiruvni o'tkazish tartibi va natijalari (ajratilgan qo'zg'atuvchining turi)	Javobni jo'natish sanasi, ekspertiza tekshiruvni o'tkazgan vetvrachning imzosi
8	9	10	11

5.8. Ozuqa va boshqa materiallarni toksiko-mikrologik tekshiruv jurnali (forma №19-vet).

5.8.1. Jurnal laboratoriyada ozuqalarni zaharli zamburug'lar bilan zararlanganligi tekshirish ma'lumotlarini yozishga mo'ljallangan.

5.8.2. Jurnalning formasi 21-ilovada ko'rsatilgan.

(chap tomon) *21-ilova*

№	Keltirilgan sana	Ekspertiza	Xo'jalik nomi va manzili	Materialni tekshiruvning nomi maqsadi va soni		Tekshiruvni boshlanish va yakunlanish sanasi
1	2	3	4	5	6	7

o'ng tomon

Toksiko-mikologik tekshiruv natijalari							Tekshiruv natijalari bo'yicha xulosa va ozuqani qo'llashga tavsiya	Javobni jo'natish sanasi tekshiruvchi vet vrachning imzosi
Ozuqa va boshqa material zambrug' kulturasi								
Orgonoleptik	Mikrologik	Teri namunasi	Sichqonlarga ichirish va tovuqlarni ozuqlantirish	Tajribaviy hayvonlarni o'lish vaqti	Teri namunasi	Labarator hayvonlarni teri ostiga yuborish		
8	9	10	11	12	13	14	15	16

5.8.3. 8-ustunda ozuqa namunalarini orgonoleptik tekshirish natijalari va galaning zararlanish ifloslanish darajasi qayd etiladi (O'zbekiston Respublikasi davlat veterinariya bosh boshqarmasining tegishli uslubiy ko'rsatmalari asosida).

5.8.4. 9-ustunda turli usullar yordamida tekshirilayotgan ozuqa namunasi tarkibidan ajratilgan zamburg' turi, 10-ustunda ozuqaning zaharlanish darajasi (teri namunasi yordamida) 11-ustunda ekstratni sichqon oshqozoniga yuborish yoki tovuqlarga edirib ko'rish natijalari qayd etiladi.

5.8.5. Ozuqa yedirib sinalayotgan tajribaviy hayvonlarning o'lish vaqti 12-ustunda, kulturaning zaharlilik darajasi 13-ustunda va laborator hayvonlarning o'lishi 14-ustunda yoziladi. 15-ustunda esa barcha tekshiruvlar natijalari bo'yicha umumiy xulosa ta'kidlanadi. Barcha dalillarni dastlab ishchi daftarda yozib, so'ngra jurnalga tushurish tavsiya etiladi.

5.9. Xamiko taksikologik tekshiruvlar jurnali (forma № 20-vet).

5.9.1. Jurnal turli materiallarning zaharlilik darajasini yoki uning tarkibidagi zaharli moddalarni aniqlash natijalarini qayd etishga mo'ljallangan.

5.9.2. Jurnalning formasi 22-ilovada ko'rsatilgan.

5.9.3. Jurnalda ozuqa namunasi (pichan, somon, o't) patalogik material (organlar va bo'laklari va boshqa (hayvon o'limiga sababchi deb gumon qilingan ashyolar) qayd etiladi. 5-ustunda namunaning nomi bilan birga necha bosh molda va qancha miqdorda olingani ko'rsatiladi.

5.9.4. 7-ustunda tekshiruvning qaysi usul bilan va qanday tartibda o'tkazilganligi yoziladi.

5.9.5. Ijobiy natija kuzatilganda esa zaharli moddaning turi va miqdori 9-ustunda belgilanadi.

(chap tomon) *22-ilova*

T/r	Material keltirilgan sana	Ekspertiza	Xo'jalik nomi va uning manzili	Keltirilgan materialning nomi	Tekshiruv maqsadi
1	2	3	4	5	6

o'ng tomon

Tekshiruv uslubi va tartibi	Namunalarini tekshirish natijalari	Javobni jo'natish sanasi, ekspertiza tekshiruvni o'tkazgan vetvrachning imzosi
7	8	9

5.10. Bioximik va laborator klinik tekshiruvlar jurnali (forma №21-vet).

5.10.1. Jurnalda hayvon organizmida modda almashinuvini aniqlash uchun tekshirilgan qon, siydik va sut namunalarining natijalari qayd etiladi. Shuningdek tarkibidagi to'yimlilik darajasi aniqlanishi mo'ljallangan ozuqalar ko'rsatiladi.

5.10.2. Jurnalning formasi 23-ilovada ko'rsatilgan.

23-ilova

T/r	Keltiirlgan sana	Ekspertiza	Xo'jalik nomi va manzili	Material nomi	Tekshiruv maqsadi	Tekshiruv usuli	Hayvonning laqabi yoki nomer
1	2	3	4	5	6	7	8

o'ng tomon

Karotin	Umumiy oqsil	Zaxiraviy ishqor	Kalsiy	Fosfor	Qand	Keton tanachalari				Xulosa va tavsiyalari	Javobni jo'natish sanasi va veterinarning imzosi
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

5.10.3. 3-ustunda ekspertiza qilanayotgan namuna (qon, sut)ning tartib raqami (bir moldan) ko'rsatiladi. Ozuqalarni tekshirish natijalari esa ushbu jurnalning tegishli ustunlarida yoziladi.

5.11. Baliqchilik xo'jaliklarining suv havzalarini gidroximik va taksikologik tekshirish jurnali (forma № 22-vet).

5.11.1. Jurnal vetvrach ixtipatologlar tomonidan yoki veterinariya laboratoriyaning ximikotoksikologik bo'limlarida yuritiladi. Jurnalda turli baliqchilik havzalari va xo'jaliklaridan jo'natilgan suv, grunt plankton, baliq hamda boshqalarning namunalari qayd etiladi.

5.11.2. Jurnalning formasi 24-ilovada ko'rsatilga.

chap tomon *24-ilova*

T/r	Materialni keltirilgan sanasi	Xo'jalik yoki suv havzasining nomi	Materialning nomi	Suvli gidroximik									
				Rangi	Loyqaligi	Reaktivlik reaksiyasi	Qishda	Yozda	Kislorod miqdori	Albuminoid azoti	Tuzli amiak	Nitritlar	Nitratlar
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

o'ng tomon

tekshiruv natijalari											
fosfatlar	karbonat angidrid	serovodorod	ishqoriyligi	qattiqligi (umumiy darajasi)	umumiy temir	sulfatlar	BPK	xloridlar		ximiko-toksikologik tekshiruv natijalari	ekspertiza va javobni jo'natish sanasi
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26

5.11.3. Jurnalning 4-ustunida tekshiruvga jo'natilgan material turi (suv, gurunt, plankton, baliq namunasi) 25-ustunda esa baliqning zaharlanishiga yoki o'limiga sabab bo'lgan deb aniqlangan zaxarli va ximiyaviy moddalar yoziladi.

5.12. 14-vet; 15-vet; 16-vet; 17-vet; 18-vet; 19-vet va 20-vet formasidagi jurnalda laborator tekshirishlarning yakuniy natijalari ishchi daftardagi dastlabki dalillar asosiyda qayd etiladi. Ishchi daftar va jurnallar tegishli tekshiruv va usullar qayd etilgan holda ixtiyoriy yuritilishi mumkin.

VETERINARIYA BO'YICHA HISOBOT XUJJATLARI

Hayvonlarning kasallanishi, xarom o'lishi va majburiy so'yilishi, yo'qotilishi hamda davlat veterinariya tarmog'i muassasa va tashkilotlarini, jamoa va davlat xo'jaliklari hamda boshqa korxonalar veterinariya xizmatining faoliyati natijalarini, shuningdek kasalliklarni diagnostika va proflaktika qilish bo'yicha hamda veterinariya nazorati bo'yicha maxsus davriy veterinariya hisobot joriy qilingan va uning formalari (1–14) tasdiqlangan.

O'qituvchi hisobot formalarining sonlarini, ularning nomini jo'natish tartibini muddatlarini tushuntiradi.

Veterinariya hisoboti formalari

Forma	Hisobot formasining nomi	Hisobot berilishi muddatlari
1-vet	Yuqumli kasalliklar haqida hisobot	Oylik, choraklik
1-vet A	Epizootiyalarga qarshi o'tkazilgan tadbirlar hisoboti	Choraklik
2-vet	Yuqumsiz kasalliklar haqida hisobot	Yarim yillik
3-vet	Baliqlar kasalliklari haqida hisobot	Yillik
4-vet	Veterinariya laboratoriyalari ishi haqida hisobot	Yillik
5-vet	Xo'jalik va tashkilotlar, mol so'yish punktlari vetsanekspertiza nazorati haqida hisobot	Yarim yillik
6-vet	Go'sht va parrandani qayta ishlash korxonalarida vetsan nazorati haqida hisobot	Yarim yillik
7-vet	Hayvonlarni temir yo'l va suv transportida tashiganda aniqlangan yuqumli kasalliklar haqida hisobot	Yillik
8-vet	Chorvachilik mahsulotlarini temir yo'l va suv transportida tashiganda, veterinariya sanitariya nazorati haqida hisobot	Yillik
9-vet	Vagonlarga veterinariya sanitariya ishlov berish hisoboti	Yillik
10-vet	Chegara vetsan. Nazorati punktlarining ishi haqida hisobot	Yillik
13-vet	Chorvachilik mahsulotlarini temir yo'l va suv transportida tashiganda aniqlangan qoida buzishlar hisoboti	Yillik
14-vet	Davlat veterinariya tarmog'i muassasalarini mutaxassis kadrlar bilan ta'minlanganligi haqida hisobot	Yillik

O'qituvchi quyidagi hisobotlar ustida to'liq to'xtalib talabalarga tushuntirishi kerak. 1-vet forma yuqumli kasalliklar haqida, 1-vet A forma epizootiyaga qarshi o'tkazilgan tadbirlar haqida hisobot bo'lib, 3 bo'limdan iborat.

1. Diagnostik tekshirishlar
2. Emlashlar va davolash proflaktik tadbirlar
3. Veterinariya-sanitariya ishlari

O'qituvchi barcha bo'lim va ustunlarning mazmunini tushuntirib, har birini hisob-kitob ko'rsatkichlarining qaysisi bilan to'ldirishni tushuntirib berish lozim.

Ushbu formalar oylik va ko'rsatilgan muddatlarda tegishli yuqori tashkilotlarga yuborilishi zarur;

Oyning 1-kuni jamoa xo'jaliklari vetvrachlari vetuchastkaga:

2-kuni vetuchastkalar, davlat xo'jaligi va boshqalar:

3-kuni tuman, shahar vetstansiyalari:

10-kuni viloyat veterinariya boshqarmalari:

O'qituvchi formalarni to'ldirishi uchun misollar beradi.

Yuqumli kasallik chiqqanda shoshilinch xabar yuborilishi va uning mazmunini o'qituvchi tushuntirib beradi.

Shoshilinch xabar kasallik chiqqandan keyin o'sha vaqtning o'zida telefon yoki biron kishi (chopar) orqali beriladi va kasallik tugaguncha yuborilib turiladi (oyning 10, 20, 30-kunida), shoshilinch xabarni telegramma bilan yuborganda 01.02.03.04.05 qisqartirishlari yuritiladi.

Ko'rsatkichlar nomi	Shartli qisqartirish
Aniqlangan nosog'lom punktlar soni	01
Kasallangan hayvonlar soni	02
Xarom o'lgan, yoqotilgan mollar soni	03
Emlangan mollar soni	04
Oy oxiriga qolgan nosog'lom punktlar soni	05

Yuqumsiz kasalliklar haqida hisobot 2-vet choraklik hisobot bo'lib o'qituvchi uni doskaga chizib har bir ustunning ma'nosini tushuntirib beradi va qaysi hisob-kitob jurnallaridan ma'lumotlar olinishini, yuborilish muddatlarini izohlaydi.

Mustaqil ishlash uchun topshiriq: ishlab chiqarish amaliyoti kundaligi asosida 1-vet, 1-vet A, 2-vet hisobot formalarini tuzish.

Veterinariya hisoboti xujjatlari

1. Veterinariya hisoboti hayvonlarning kasallanishi, o'limi va veterinariya xizmatining boshqa masalalari bo'yicha haqiqiy ahvolni ifoda etishga (belgilangan) mo'ljallangan

2. Veterinariya hisoboti maxsus formalardan iborat bo'lib chorvachilikning haqiqiy veterinariya orgonlari, tashkilotlari hamda muas-

sasalarining idoraviy va xususiy veterinariya xizmatining ish natijalarini ifodalovchi ma'lumotlar manbai bo'lib xizmat qiladi.

3. Veterinariya hisobotlari veterinariya hisob-kitobi xujjatlari asosida tuziladi.

4. Veterinariya hisobotlarini to'liq va haqiqiy bo'lishiga veterinariya muassasalarining raxabari va mas'ul mansabdor shaxslari javobgardirlar.

5. Har bir hisobot formasi 3 asosiy qismdan iborat: sarlavha, mazmun va rasmiylashtirish.

Sarlavha qismida – kod belgisi, tashkilot nomi, soha (xo'jalik) tuman (shahar), viloyat, vazirlik, kim tomonidan kimga boradilar, qaysi davr uchun hisobot nomi ko'rsatiladi.

Mazmuniy qismida o'z qator va ustunlari bo'yicha hisobot ma'lumotlari ko'rsatiladi.

Rasmiylashtirish qismida – hisobotga imzo chekuvchi mansabdor shaxsning vazifasi, imzosi, nasabi, ismi va telefon raqami ko'rsatiladi.

6. Veterinariya hisoboti davlat veterinariya xizmatida 2 nusxada idoraviy va xususiy veterrenariya xizmatida esa 3 nusxada tuziladi.

7. Veterinariya hisoboti belgilangan muddatdava tegishli davr uchun tuzilishi kerak.

8. Veterinariya hisoboti quyidagi muddatlarda topshirilishi zarur:

Jamoa xo'jaligi veterinariya vrachi, xususiy veterinariya xizmati mutaxassislari, veterinariya punktlari veterinariya uchastkasiga hisobot oyning oxirgi kunida;

Veterinariya uchastkalari davlat xo'jaligi bosh veterinariya vrachlari tuman veterinariya bo'limiga hisobot oyidan keyingi oyning 3-kunida.

Tuman (shahar) veterinariya bo'limlari viloyat veterinariya davlat boshqarmasiga hisobot oyidan keyingi 5-kunida.

Viloyat va Toshkent shahri davlat veterinariya boshqarmalari O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Bosh davlat veterinariya boshqarmasiga hisobot oyidan keyingi oyning 12-kunida.

Veterinariya hisoboti formalari hisobot yilidan keyin yana bir yil saqlanadi.

1-vet hisobot formasi.
Hayvonlarning yuqumli kasalliklari haqida hisobot

1.1. 1-vet hisoboti yuqori veterinariya organlariga qishloq xo'jalik va boshqa hayvonlarda yuqumli kasalliklarning chiqishi va tugatilishi haqida beriladi.

1.2. 1-vet hisoboti xo'jalikdan boshlab barcha veterinariya tarmoqlari tomonidan har oyda beriladi, kasallik chiqmagan oylarda bu hisobot tuzilmaydi.

1.3. 1-vet hisobotini tuzish uchun kasallikni qayd qiling kasal mollarni davolash laboratoriya diagnostik tekshiruv natijalari, tuman epizootik holatni qayd qilish (3-vet) jurnaldagi ma'lumotlar asos bo'lib xizmat qiladi.

1.4. Nosog'lom punktlar va kasalliklar bo'yicha ko'rsatkichlar har bir mol turi uchun alohida ko'rsatiladi qisqartirishlar mumkin emas, mol turi va kasallik nomi bosh xarflar bilan yoziladi.

1.5. Hisobotni 1, 2, 3-ustunlarida hisobot davrida aniqlangan nosog'lom punktlar soni, kasallikning kechishi jamoa, davlat va shaxsiy xo'jaliklar bo'yicha ko'rsatiladi.

1.6. Hisobotni 4–5-ustunlarida Yayangi hisobot oyida qoldiq, nosog'lom punktlar va kasal mollar soni barcha soha bo'yicha ko'rsatiladi.

1.7. 1-vet hisobotiga ilova tariqasida tushuntirish xati tuzilib unda xo'jalik tuman nomi, kasallik va uni paydo bo'lish sabablari, kasallikning kechishi, xarom o'lgan va majburiy so'yilgan mollar soni, kurilgan choralar qayd etiladi.

2. 1A-vet hisobot formasi epizootiyalarga qarshi o'tkazilgan tadbirlar haqida hisobot

2.1. 1 A-vet hisoboti qishloq xo'jalik va boshqa hayvonlarning yuqumli kasalliklariga qarshi o'tkazilgan tadbirlar haqida yuqori veterinariya organlariga taqdim etiladi, xo'jalikdan boshlab barcha veterinariya tarmoqlari har oyda beriladi.

2.2. 1A vet-hisobotini tuzish uchun asos bo'lib o'tkazilgan tadbirlarning dalolatnomalari va ularni qayd qilish (2-vet) jurnali xizmat qiladi.

2.3. Hisobotni 1. Diagnostik tekshirishlar bo'limining A ustunida mol turi, kasallik nomi va tekshirishlar turi ko'rsatiladi: 1-ustunda mol turi, kasallik nomi va topshiriqlar turi ko'rsatiladi. 1-ustunda tekshirilgan mollar soni, 2-ustunda kasalikka ijobiy (musbat) reaksiya berganlar soni.

2.4. Hisobotni emlashlar va davolash proflaktik ishlashlar bo'limida mol turi va tadbirlarning nomi ko'rsatiladi. 1-ustunda ishlagan mollar soni.

2.5. Hisobotning III-veterinariya sanitariya ishlari bo'limidagi 1,2 ustunda ishlagan obyektlar soni va bajarilgan ish xajmi (ming m^2 da) dizenfeksiya ko'rsatiladi.

2.6. 1A-vet hisobotiga ilova qilinib tushuntirish xati tuziladi. Unda qo'llanilgan vositalar tatbiq qilish usullari muolaja asorat berganda uning sabablari bu vosita va usullari yaxshi yomon tomonlari ko'rsatiladi.

Epizootiyaga qarshi o'tkazilgan tadbirlar hisoboti

Kimga taqdim etiladi________________________________

(oluvchining ismi va manzili)

Hisobot jo'natuvchi va manzili__________________________

Epizootiyaga qarshi tadbirlarni «____»_________20___ yilgi hisoboti

1. Diagnostik tekshirishlar

Hayvonlar turi va tekshirish nomlari	hayvonlar turi va tekshirish kodi	tekshirilgan mollar(bosh)	Musbat reaksiya berganlari	Nazorat miqdori
A	B	1	2	D

2. Emlashlar va davolash proflaktikasi tadbirlar

Hayvonlar turi va tadbirlar nomi	Tadbirlar kodlari	Ishlangan mollar jami bosh	Nazorat miqdori
A	B	1	D

3. Veterinariya-sanitariya ishlari

Ishlar turi	Ishlar kodi	Ishlagan chorvachilik binolari maydoni, ferma korxona		Nazorat miqdori
		Obyektlar soni	Ming m^2	D
A	B	1	2	D
Dezinfeksiya:				
A) proflaktik B) majburiy Dezinseksiya Deratizatsiya	281 282 303 304			

_________bet tushuntirish xati ilova qilinadi

«____» «____________» 20__________ y ____________________

mansabi imzosi

Ijrochini familiyasi va telefoni ______________________________

imzoni mazmuni

Yuqumli kasalliklar haqida hisobot 1-vet
(viloyat veterinariya bo'limiga yuboriladi)
kodlar

Kimga taqdim etiladi______________________________

oluvchining nomi va manzili

Hisobot jo'natuvchi va uning manzili______________________________

____

Mollarning yuqumli kasalliklari haqida hisobot

«____»__________20___y

Hayvonlar turi va kasallik nomi	Mol turi va kasallik kodi	Hisobot davri			Hisobot davri oxiriga koldi		
		Aniqlangan punktlar soni	Kasallandi (bosh)	Xarom o'ldi (bosh)	Nosog'lom punktlar jami	Kasal mollar (bosh)	Nazorat miqdori

_______bet tushuntirish xati ilova qilinadi

Kun, oy, yili ______ mansabi ______ imzo ______ familiya ______ ismi ______

3. 2-vet. Hisobot formasi «Hayvonlarning yuqumsiz kasalliklari haqida hisobot»

3.2. 1-vet hisoboti qishloq xo'jalik hayvonlarining asosiy turlarini yuqumsiz kasalliklar bilan kasallanishi, ushbu kasalliklardan xarom o'lgan va majburiy so'yilgan mollar soni bo'yicha yuqori veterinariya organlariga veterinariya xizmatini xo'jalikdan boshlab barcha tarmoqlari tomonidan har 6 oyda yarim yil uchun beriladi.

3.2. 2-vet hisobotni tuzish uchun «Kasal mollarni qayd qilish» 1-vet. Jurnaldagi ko'rsatkichlar asos qilib olinadi.

3.3. 2-vet hisobotida 1-punktda barcha kasal bo'lgan xarom o'lgan va majburiy so'yilgan mollar soni ko'rsatiladi. Kasal mollarni qayd qilish ustunida hisobot davrida davolangan mollar soni ko'rsatiladi. Yosh mollarni kasallanishi bo'yicha buzoq, qo'zi va qulunlar 1 yoshgacha, cho'chqa bolalari 4 oylikkacha jamoa sektoriga qarashlisi ko'rsatiladi.

3.4. 2-vet hisoboti 2-punktda kasalliklar turi qarashli mollar ko'rsatiladi.

3.5. 2-vet hisobotidagi ko'rsatkichlar chorvaning umumiy ahvoli haqida 24-forma hisobotiga solishtirilib tushuntirish xati tuziladi va undagi bo'lgan chalkashliklar tushuntiriladi.

4. 3-vet hisoboti formasi «Baliq kasalliklari haqida hisobot»

4.1. 3-vet hisoboti baliqchilik xo'jaliklari baliqchilik suv xavzalarining ahvoli baliq va qisqichbaka kasalliklari va ularga qarshi qo'llanilgan choralar haqida yuqori veterinariya organlariga veterinariya xizmatining barcha tarmoqlari tomonidan har yili 1 marta yillik hisobot beriladi.

4.2. 3-vet hisoboti baliqchilik xo'jaliklarida baliq kasalliklari o't-kazilgan epizootiyaga qarshi va davolash proflaktik tadbirlarni diagnostik tekshirishlari suv havzalarini pasportlashtirish va boshqa hisob-kitob xujjatlaridagi ma'lumotlar asosida tuziladi.

4.3. 3-vet hisobotini «Umumiy ma'lumotlar» bo'limining A us-tunida mustaqil baliqchilik xo'jaliklarida baliqchilik fermalarida ko'rsatiladi. 1-ustunda umumiy soni, 2-ustunda nosog'lomlari ko'rsatiladi. 1-bo'lim 3-ustuniga hisobot davrida aniqlangan kasalliklar alfavit tartibida ko'rsatiladi hamda barcha yuqumli va invazion kasalliklarga nosog'lom punktlar ko'rsatiladi.

4.4. 3-vet hisobotiga tushuntirish xati ko'rsatilib unga yangi uchragan kasalliklar aniqlangan nosog'lom punktlar, baliqchilik xo'jaliklarining epizootiya ahvoli, baliq kasalliklarini tugatish va oldini olish sog'-lomlashtirish tadbirlari va ularni samaradorligi ko'rsatiladi.

Hayvonlarning yuqumsiz kasalliklari hisoboti kodi

Kimga taqdim etiladi ______________________

oluvchining nomi va manzili

Hisobot jo'natuvchi va uning manzili ______________________

veter. muassasa

Respublika

____

Viloyat o'lka ________________________________

Hayvonlarning yuqumsiz kasalliklari haqida ________20__yilgi hisobot

Ko'rsatkichlar nomi	Kodlari	Birinchi marta qayd qilingan kasal mollar soni, bosh			
		Qora mol	Qo'y va echkilar	Cho'chqa	Ot
A	B	1	2	3	4
Hamma sektorlar bo'yicha jami – jumladan jamoat sektorida – shu jumladan yosh mollar	01 02 03				
Kasallanganlardan jamoat sektorida ovqat xazm qilish organlar kasalligi, jami – jumladan yosh mollar Nafas olish organlari kasalligi jami – Jumladan yosh mollar Modda almashishi kasalliklari jami – Mastitlar jami – Ona mollar jinsiy organlari kasalliklari Jarohatlar jami – Zaharlanish jami –	04 05 06 07 08 09 10 11				

Davomi

Qayd qilingan kasal mollardan xarom o'lgani va majburiy so'yilgani, bosh								Kontrol summa
Qora mol		Qo'y va echki		cho'chqalar		Otlar		
Xarom o'ldi	Majburiy so'yildi	Xarom o'ldi	Majburiy so'yildi	Xarom o'ldi	Majburiy so'yildi	Xarom o'ldi	Majburiy so'yildi	
5	6	7	8	9	10	11	12	13

________ bet tushuntirish xati ilova qilinadi

________	________	________	________	________
Kun, oy, yili	mansabi	imzo	familiyasi	ismi, telefon

Baliq kasalliklari haqida hisobot, kodlar

Kimga taqdim etiladi ________________________________

oluvchining nomi va manzili

Hisobot jo'natuvchi va uning manzili ________________________

veter, muassasa, xo'jalik

____

Baliqlar kasalliklari haqida ____________20___ y uchun hisobot

1. Umumiy ma'lumotlar.

Obyektlar nomi	Kodlar	Miqdori	Yuqumli kasalliklar nosog'lom punktlar	Epizootologik tekshirishlar	Kontrol summasi
A	B	1	2	3	D
Baliqchilik xo'jaliklari, jami	01				
jumladan APK sistemasidagi Baliqchilik	02				
vazirligi sistemasida	03				
Baliq tutiladigan suv havzalari, jami	04				

2. Nosog'lom punktlar va veterinariya tadbirlari haqida ma'lumotlar.

Kasalliklar nomi	Kasalliklar kodi	Aniqlangan nosog'lom punktlar		Nosog'lom punktlar qoldig'i		Ishlangan baliqlar
		Baliqchilik xo'jaliklari	Baliq tutiladigan suv havzalari	Baliqchilik xo'jaliklari	Baliq tutiladigan suv havzalari	
A	B	1	2	3	4	5

Kasallik-larning nomlari	Kasalliklar	Yozgi davrda		Dezinfeksiya		Nazorat summa
		Suv havzalari	Umumiy maydoni	Suv havzalari	Umumiy maydoni	
A	B	6	7	8	9	D

________bet tushuntirish xati ilova qilinadi

____________	____________	____________	____________	____________
Kun, oy, yili	mansabi	imzo	familiyasi	ismi, telefon

5. 4-vet formasi «Veterinariya laboratoriyalarining ishi haqida hisobot

5.1. 4-vet hisoboti barcha veterinariya laboratoriyalari tomonidan diagnostik ishlar haqida yuqori veterinariya organlariga bir yilda 1 marta yillik hisobot taqdim etiladi.

5.2. 4-vet hisobot laboratoriya tekshirishlarini qayd qilish jurnal-laridagi ma'lumotlar asosida tuziladi

5.3. 4-vet hisoboti quyidagi tartibda tuziladi.

– Bakteriologik tekshirishlar – 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 15, 21, 27

– Mikrozlarga tekshirishlar – 1, 6, 9, 10, 26 ustunlarda:

– Virus kasalliklariga tekshiirshlar – 1, 2, 4, 5, 7, 9, 11, 15, 20, 25, 26 ustunlarda:

– Serologik tekshirishlar – 1, 10, 15, 17, 20, 26 ustunlarda:

– Parazitar kasalliklarga tekshirishlar – 1, 2, 4, 6, 23, 26 ustunlarda:

– Ximiko-taksikologik tekshirishlar – 1, 3, 9, 24, 26 ustunlarda:

– Sanitar-mikologik tekshirishlar – 1, 9, 4, 10, 15, 24, 26 ustun:

– Sanitar-zoogigienik tekshirishlar – 1, 4, 5, 6, 9, 10, 15, 24, 26 ustunda:

– Oziq ovqat mahsulotlari vet.san.ekspertizasi – 1, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 15, 24, 26 ustunda

– Bioximik tekshirishlar – 1, 25, 26 ustunda.

5.4. 4-vet. hisobotida 1-ustunlarda tekshirishga kelgan materiallar soni ko'rsatilgan 26-ustunda kasallik topilganligi to'g'risidagi materiallar soni ko'rsatilgan.

Boshqa ustunlarda umumiy tekshirish xati ilova qilinib, unda.............
.................ko'rsatilgan.....................tekshirishlar soni va boshqalar.

6. 5-vet hisoboti formasi «Mol so'yish punktlarida va vetsanekspertiza laboratoriyada veterinariya-sanitariya nazorati haqida hisobot»

6.1. 5-vet hisoboti so'yilgan mollar nazorati haqida hisobotda oldin ko'rikdan o'tkazilgan mollar soni, so'yishdan keyin o'tkazilgan vetsanekspertiza natijalari haqida bozorlarda sotishga kelgan go'sht, sut, sut mahsulotlari, tuxum, sabzavot va mevalarni tekshirish haqida yuqori veterinariya organlariga yiliga ikki marta yarim yillik hisobot beriladi.

6.2. 5-vet hisoboti mollarni so'yishdan oldin ko'rikdan o'tkazish, so'yishdan keyingi vetsanekspertizani qayd qilish jurnalidagi ma'lumotlar asosida tuziladi.

6.3. 5-vet hisobotining 1-bo'limida so'yishdan oldin ko'rikdan o'tkazilgan mollar soni, so'yishdan keyin vetsanekspertiza natijalari ko'rsatiladi. 2-bo'limda bozorga kelgan mahsulotlarni ekspertizasi ko'r-satiladi.

2-bo'lim. 1-band 1–8-ustunlarda hisobot davrida o'tkazilgan ekspertizalar soni 2-bandida o'tkazilgan maxsus go'shtni vetsanekspertizasida aniqlangan kasalliklar ko'rsatiladi.

4-bandda zararlantirish yoki utilizasiyaga yuborilgan mahsulotlar miqdori ko'rsatiladi.

6.4. 5-vet hisobotiga tushuntirish xati ilova qilinib unda aniqlangan kasalliklar va chorvachilik mahsulotlarining vetsanekspertizasiga bog'liq masalalar ko'rsatilgan.

Veterinariya laboratoriyalari ishi haqida hisobot kodlar

Kimga taqdim etiladi____

oluvchining nomi va manzili

Laboratoriya____

Tuman____

Shahar____

Viloyat, respublika____

Veterinariya laboratoriyasining ishi haqida __________ 20 ___ yilgi hisobot

<table>
<tr><td rowspan="3">Kasalliklar nomi hayvonlar turi, tekshiriladigan material turi, tekshirish ko'rsatkichlari</td><td rowspan="3">Kodlar</td><td rowspan="3">Materiallar miqdori</td><td colspan="5">O'tkazilgan tekshirishlar</td></tr>
<tr><td>Patologo-anotomik</td><td>Organoliptik</td><td colspan="2">Mikro-skopik</td><td>Bakte-riologik</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>nurli</td><td>pl</td><td></td></tr>
<tr><td>A</td><td>B</td><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td rowspan="3"></td><td rowspan="3"></td><td colspan="7">O'tkaziladigan tekshirishlar</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Vir ke</td><td rowspan="2">Usli kk</td><td rowspan="2">Biologik</td><td colspan="4">Serologik</td></tr>
<tr><td>RSK</td><td>RDSK</td><td>RAKR</td><td>ROL</td></tr>
<tr><td>A</td><td>B</td><td>7</td><td>8</td><td>9</td><td>10</td><td>11</td><td>12</td><td>13</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
</table>

Davomi

<table>
<tr><td rowspan="3">Kasalliklar nomi, hayvonlar turi, tekshiriladigan material turi, tekshirish ko'rsatkichlari</td><td rowspan="3">Kodlar</td><td colspan="7">O'tkaziladigan tekshirishlar</td></tr>
<tr><td colspan="7">Serologik</td></tr>
<tr><td>RMA</td><td>RDPRP</td><td>RN</td><td>RNGA</td><td>RZGA RZGA</td><td>RGA RGA</td><td>Boshqa reaksiyalar</td></tr>
<tr><td>A</td><td>B</td><td>14</td><td>15</td><td>16</td><td>17</td><td>18</td><td>19</td><td>20</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td rowspan="2">Kasalliklar nomi, hayvonlar turi, tekshiriladigan material turi, tekshirish ko'rsatkichlari</td><td rowspan="2">Kodlar</td><td colspan="7">O'tkaziladigan tekshirishlar</td></tr>
<tr><td>Gistologik</td><td>Gemotologik</td><td>Koprologik</td><td>Ximik</td><td>Biologik</td><td>Olingan munosabatlar natijalari</td><td>Boshqa reaksiyalar</td></tr>
<tr><td>A</td><td>B</td><td>21</td><td>22</td><td>23</td><td>24</td><td>25</td><td>26</td><td>27</td></tr>
</table>

________bet tushuntirish xati ilova qilinadi

____________	____________	____________	____________	____________
Kun, oy, yili	mansabi	imzo	familiyasi	ismi, telefon

Xo'jaliklar va tashkilotlar, mol so'yish punktlari, vetsanekspertiza laboratoriyalarida veterinariya-sanitariya nazorati haqida hisobot
«____»________20___ yilga

Kimga taqdim etiladi____
oluvchining nomi va manzili

Hisobot jo'natuvchi va uning manzili ______________________________
veter. muassasa, fermer xo'jaliklari

1. So'yish punktlarida va aholi hovlilarida so'yilgan mollar soni va so'yishdan oldingi ko'rik va so'yishdan keyingi VSE natijalari

№	Mollar ko'rigi va kasalliklar nomi	kodlar	Qoramol	Cho'chqalar	Qo'y va echkilar	Otlar bug'ular tuyalar	Nazorat summa
	Ko'rikdan o'tkazilgan, jami	01					
	a) so'yish punktlarida	02					
	b) aholi hovlilarida	03					
2	Aniqlangan kasalliklar soni						
	Kuydirgi	04					
	Sil	05					
	Bursellyoz	06					
	Salmonellez	07					
	Lekoz	08					
	Sisteserkoz finnoz	09					
	Trixinellez	10					
	Boshqa yuqumli kasalliklar	11					
	Boshqa invazion kasalliklar	12					
3	Go'shtni jo'natish						
	Zararsizlantirishga (g-t)	13					
	Utilga	14					

Bozorlarda go'sht va boshqa oziq-ovqat mahsulotlarini veterinariya-sanitariya ekspertizasi

Ko'rsatkichlar nomlari	kodlar	Qoramol	Cho'chqalar	Qo'y va echkilar	Mollarning boshqa turlari	Sut va sut mahsulotlari	Tuxum	Sabzavotlar	Boshqa ozuqa mahsulotlari	Nazorat summasi
A	B	1	2	3	4	5	6	7	8	D
Ko'rikdan o'tkazildi (o'tkazilgan ekspertiza) jami	15									
O'tkazilgan laboratoriya tekshirishlar jami	16									
Kuydirgi	17									
Sil	18									
Salmonellez	19									
Sisteserkoz finnoz	20									
Exinokokkoz	22									
Boshqa yuqumli kasalliklar	23									
Boshqa invazion kasalliklar	24									
Jo'natilgan:										
Zararsizlantirishga (g-t)	25									
Utilga	26									

________bet tushuntirish xati ilova qilinadi

Kun, oy, yili	mansabi	imzo	familiyasi	ismi, telefon

7. 6-vet hisobot formasi. Go'shtni qayta ishlash korxonalarida veterinariya-sanitariya nazorati haqida hisobot

7.1. 6-vet hisoboti go'shtni qayta ishlash korxonalari veterinariya xizmati tomonidan yuqori veterinariya organlariga barcha veterinariya tarmoqlaridan har 6 oyda yarim yillik topshiriladi.

7.2. 6-vet hisobotini tuzish uchun korxonalar veterinariya xizmati hisob-kitob jurnallaridagi qayd qilingan ma'lumotlar asos bo'lib hisoblanadi.

7.3. I-bo'lim «So'yishga qabul qilingan mollar soni va ahvoli»ning A ustundagi 1–6 qatorlarda hisobot davrida qabul qilingan mollar soni qabul qilingan yoki keyin aniqlanib sanitar so'yishga yuborilgan kasal mollar soni go'sht kombinati hududida tashish vaqtida o'lgan mollar soni ko'rsatiladi.

II-bo'lim. «So'yishga qabul qilingan mollar soni va ahvoli»ning A ustunlarda so'yishdan keyingi veterianriya sanitariya ekspertizazasi natijasida aniqlangan kasalliklar utilizasiyasiga yuborilgan go'sht va a'zolar ko'rsatiladi. B va V ustunlari mashinada hisoblash uchun tegishli hisobot ko'rsatkichlar yoziladi.

7.4. 6-vet hisobotiga tushuntirish xati ilova qilib «Boshqa kasalliklar» ustunida kasalliklar turlari bo'yicha ko'rsatiladi, mollarni so'yishga jo'natishda yo'l qo'yilgan kamchiliklar go'sht kombinati bazasida mollar saqlanganda aniqlangan kasal mollar veterinariya mutaxassislari ish faoliyatlariga taaluqli fikrlar, so'yishdan olingan mahsulotlar sifatini analizi ham ko'rsatiladi.

KODLAR

Kimga taqdim etiladi ____________________________________

oluvchining nomi va manzili

Hisobot jo'natuvchi va uning manzili ______________________

veter, muassasa, fermer xo'jaliklari

Yarim yillik statistik hisobotni forma 5-vet taqdim etuvchilar, go'shtni qayta ishlash sanoati ICHVNB (ishlab chiqarish veterinariya nazorati bo'limi) boshliqlari va parrandachilik fabrikalari bosh vetvrachlari o'zidan yuqori tashkilotlarga pochta orqali yuboradilar.

Go'shtni qayta ishlash korxonalarida veterinariya sanitariya nazorati haqida «_____»___________20___ yil uchun hisobot

So‘yishga kelgan mollar soni va ahvoli

Ko‘rsatkichlar nomlari	kodlar	Qoramol	cho‘chqalar	Qo‘y va echkilar	Otlar, tuyalar, bug‘ular	parrandalar	Quyonlar	Nazorat summasi
A	B	4	5	6	7	8	9	10
Kelgan va ko‘rikdan o‘tkazilgan mollar								
Qayd qilingan kasalliklar: bursellez	0,2							
sil	0,3							
oqsil	0,4							
cho‘chqa o‘lati	0,5							
oqson kasalligi	0,6							
Boshqa yuqumli kasalliklar yuqumsiz kasalliklar								
Tashish vaqtida o‘lgan mollar	0,9							
Korxona bazasida o‘lgan mollar	10							
Sanitar so‘yish kushxonasiga yuborilgan mollar	11							

So‘yishdan keyingi veterinariya sanitariya ekspertizalarining natijasi

Ko‘rsatkichlar nomlari	kodlar	Qoramol	cho‘chqalar	Qo‘y va echkilar	Otlar, tuyalar, bug‘ular	parrandalar	Quyonlar	Nazorat summasi
A	B	1	2	3	4	5	6	D
1. Kasalliklar aniqlandi:								
Kuydirgi	12							

Sil jami	13							
Sildan utilizasiya qilinganlar	14							
Salmonellez	15							
Oqsil	16							
Oq qon kasallik	17							
Finnoz (sistiserkoz)	18							
exinokkokoz	19							
Fassiollioz	20							
Dikroselioz	21							
Trixiellez	22							
diktiokaulez	23							
Boshqa yuqumli kasalliklar	24							
Boshqa invazion kasalliklar	25							
Yuqumsiz kasalliklar	26							
2. Go'shtga yuborilgan: – zararsizlantirishga – utilizasiyaga (tonna)	 27 28							
3. Ichki organlari yuborildi. – zararsizlantirishga (tonna) – utilizasiya (tonna)	 29 30							
4. Xo'jaliklardan qabul: qilin-gan go'sht (tonna) zararsizlantirishga (tonna) utilizasiya (tonna)	31 32 33							

________bet tushuntirish xati ilova qilinadi

Kun, oy, yili — mansabi — imzo — familiyasi — ismi, telefon

8. 7-vet hisobot formasi «Temir yo‘l va suv transportida mollarni tashiganda aniqlangan yuqumli kasalliklar haqida hisobot»

8.1. 7-vet hisoboti mollarni temir yo‘l va suv transportida tashiganda o‘tkaziladigan veterinariya nazorati haqida hisobot bo‘lib transport veterinariya sanitariya uchastkasi xodimlari tomonidan transport veterinariya nazorati boshqarmasiga yiliga bir marta beriladi.

8.2. 7-vet hisobotini tuzish uchun transport veterinariya sanitariya uchastkasida mollarni ko‘rikdan o‘tkazilishini qayd qilish jurnaldagi ma’lumotlar asos bo‘ladi.

8.3. 7-vet hisobotida mollarni transportlarga ortishda, tushirishda tranzit ko‘rikni o‘tkazgandagi barcha natijalari ko‘rsatiladi.

8.4. Hisobotni 4-ustunda yuqumli kasalliklar anqlangan hayvonlar partiyasi, 5-usutunda aniqlangan kasalliklar ko‘rsatiladi.

8.5. Hisobotni 6-ustunda mollarni ortish vaqtida yuqumli va yuqumsiz kasalliklar aniqlab qoldirilgan tranzit mollardan tushurib qoldirgan mollar soni ko‘rsatiladi.

8.6. Hisobotni 7-ustunda davolash yordami ko‘rsatilgan yuqumli va yuqumsiz kasalliklar bilan og‘rigan mollar soni ko‘rsatiladi, yuqorida yuqumli pastda yuqumsiz kasalliklari.

8.7. Hisobotni tushuntirish xati ilova qiladi, unda kasallangan o‘lan mollar alohida-alohida tushuntiriladi, stansiyada mol ortish vaqtida o‘tkazilgan tadbirlar ko‘rsatiladi.

KODLAR

Kimga taqdim etilgan____

oluvchining nomi va manzili

Hisobot jo‘natuvchi va uning manzili___________________________

veter, muassasa, xo‘jalik

Statistik hisobot forma №7-vet yillik, pochta orqali

Taqdim etuvchilar: transport veterinariya-sanitariya uchastkasi xodimlari yuqori transport veterinariya xizmatiga, ular veterinariya davlat bosh boshqarmasiga 15-yanvarda.

Mollarni temir yo‘l transportida tashiganda aniqlangan yuqumli kasalliklar haqida hisobot «_____»_________20___ yilga

Mollar turi	Tashish ishlari	kodlar	Ko'rikdan o'tkazilgan mollar			Aniqlangan kasal mollar			Ortishga qo'yilgan tushirishda aniqlangan tranzit mollarni tushirish	Davolsh yordami ko'rsatilgan mol	Tushirilgan o'lgan mol jasadlari soni	Nazorat summasi
A	B	D	1	2	3	4	5	6D	6	7	8	E
Qoramol	Ortish	11										
	Tushir	12										
	Tran	13										
Cho'ch-qalar	Ortish	21										
	Tushir	22										
	Tran	23										
Qo'y va echkilar	Ortish	31										
	Tushir	32										
	Tran	33										
Otlar	Ortish	41										
	Tushir	42										
	Tran	43										
Parran-dalar	Ortish	51										
	Tushur	52										
	Tran	53										
Boshqa hayvon-lar	Ortish	61										
	Tushur	62										
	Tran	63										

________bet tushuntirish xati ilova qilinadi

Kun oy yili mansabi imzo familiya ismi

9. 8-vet hisobot formasi «Temir yo'l va suv transportida chorvachilik mahsulotlari tashiganda o'tkaziladigan veterinariya sanitariya nazorati haqida hisobot»

9.1. 8-vet hisoboti temir yo'l va suv transportida chorvachilik mahsulotlari va xomashyosini tashiganda o'tkazilgan veterinariya-sanitariya nazorati haqida hisobot bo'lib uni transport veterinariya-

sanitariya uchastkasi xodimlari tomoindan transport veterinariya nazorati boshqarmasiga bir yilda bir marta beriladi.

9.2. 8-vet hisoboti tuzish uchun transport veterinariya sanitariya uchastkasida go'sht, go'sht mahsulotlari va chorvachilik xomashyolari ko'rikdan o'tkazish natijalari qayd qilish jarnaldagi ma'lumotlar asos bo'ladi.

9.3. Hisobotda chorvachilik mahsulotlari va xomashyosini ortish tushurish va tranzitida o'tkazilgan ko'riklar natijalari, vagon soni, yuk miqdori ko'rsatiladi.

Hisobotga ilova qilingan tushuntirish xatida mahsulotlarini vagonlarga ortishdan qoldirish sabablari vagonlari to'xtatib qolish sababalari va o'tkazilgan veterinariya tadbirlarini ko'rsatiladi.

KODLAR

Kimga taqdim etilgan____________________________________
oluvchining nomi va manzili

Hisobot jo'natuvchi va uning manzili________________________
veter, muassasa, xo'jalik

Statistik hisobot forma №8-vet yillik, pochta orqali.

Taqdim etuvchilar: transport veterinariya-sanitariya uchastkasi xodimlari yuqori transport veterinariya xizmatiga, ular veterinariya davlat bosh boshqarmasiga 15-yanvarda.

Chorvachilik mahsulotlarini temir yo'l transportida tashiganda aniqlangan yuqumli kasalliklar haqida hisobot «____»_________20__yilga

10-vet hisobot formasi «Vagonlarni veterinariya sanitariya ishlari haqida hisobot»

Mollar turi	Chorvachilik mahsulotlarini tashish	kodlar	Ko'rikdan o'tkazilgan mollar		Aniqlangan kasal mollar		Nazorat summasi
			vagon	Tonna	vagon	Tonna	
A	B	D	1	2	3	4	E
Go'sht va go'sht mahsulotlari	Ortish Tushir Tran	11 12 13					

Tuxum	Ortish Tushir Tran	21 22 23					
Ishlanmagan terilar mo'ynalar	Ortish Tushir Tran	31 32 33					
Suyaklar	Ortish Tushir Tran	41 42 43					
Jun qil ot va boshqa chorvachilik xomashyosi	Ortish Tushir Tran	51 52 53					

10.1. vet hisobotni chorva mollari, chorva mahsulotlari va xomashyosini tashigan vagonlar belgilangan joylarda veterinariya sanitariya ishlari haqida hisobot bo'lib transport veterinariya-sanitariya uchastkalari, chegara veterinariya nazorati punktlari xodimlari tomonidan transport va chegara veterinariya nazorati boshqarmasiga bir yilda bir marta beriladi.

10.2. 9-vet hisobotni tuzishga veterinariya sanitariya tuzatishga yuborilgan va kelgan vagonlar ko'rsatiladi.

10.3. Hisobotni 1, 2, 3 ustunlarida chorvachilik yuklari tushurilib vet san ishlashga yuborilgan vagonlar ko'rsatiladi. 7, 8, 9 ustunlarda boshqa yillaga vet.san. ishlashga yuborilgan vagonlar ko'rsatiladi. 10, 11 ustunlarda hayvonlar va go'sht ortishga tayyorlangan vagonlar ko'rsatiladi. 10, 11, 12 ustunlarda veterinariya yo'llanmasi bilan kelgan vagonlarni qaysi kategoriyada ishlagani ko'rsatiladi.

10.4. Hisobot oxirida 1, 2, 3 ustunlarda boshqa yuklardan bo'shagan vagonlarni ishlab zotli mollar va go'sht ortishga tayyorlanganligi ko'rsatiladi.

10.5. 9-vet hisobotiga ilova qilingan tushuntirish xatida vet.san ishlovsiz olib ketilgan vagonlar ularni topish va aybdorlarga ko'rilgan choralar ko'rsatiladi.

KODLAR

Kimga taqdim etilgan____________________________________

oluvchining nomi va manzili

Hisobot jo'natuvchi va uning manzili_______________________

veter, muassasa, xo'jalik

Statistik hisobot forma № 9-vet.

yillik, pochta orqali

Taqdim etuvchilar: transport veterinariya-sanitariya uchastkasi xodimlari yuqori transport veterinariya xizmatiga, 5-yanvarda. Ular veterinariya davlat bosh boshqarmasiga 15-yanvarda.

Vagonlardagi veterinariya sanitariya ishlari haqida hisobot «____»___________20____yilga

Temir yo'l nomi	Yo'llar kodlari	O'z yo'lidan ishlagan kategoriyalar bo'yicha			Boshqa yo'llardan tushganlar (kategor bo'yicha)			Boshqa yo'llarga yuborilgan kategoriyalar bo'yicha			O'z yo'lida ishlagan kategoriyalar bo'yicha			Nazorat summasi
		I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	
A	B	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	D

________bet tushuntirish xati ilova qilinadi.

Kun, oy, yili	mansabi	imzo	familiyasi	ismi telefon

KODLAR

Kimga taqdim etilgan________________________________

oluvchining nomi va manzili

Hisobot jo'natuvchi va uning manzili____________________

veter. muassasa, xo'jalik

Statistik hisobot forma №10-vet.

yillik, pochta orqali

Taqdim etuvchilar: chegara veterinariya nazorati punkti ishlari haqida hisobot «____»___________20___yilga

1. Chet ellardan kelgan va ko'rikdan o'tkazilgan mollar soni (import va eksport vaqtida)

Mollar turi	Kodlar	Mollar guruhlari	Mollar bosh soni	Nazorat summasi
A	B	1	2	D

Jami

A) ko‘rikdan o‘tkazildi:

Jo‘nashga ruxsat etildi

2. Chorvachilik mahsulotlari va xomashyosini import (eksport) qilganda

Mollar turi bo‘yicha mahsulotlar va xomashyolar nomi	Kodlar	O‘lchov birligi kg	Kelgani va ko‘rikdan o‘tkazilgani	Cheklashsiz ruxsat ettirilgan	Nazorat summasi
A	B	D	1	2	E

________bet tushuntirish xati ilova qilinadi

________	________	________	________	________
Kun oy yili	mansabi	imzo	familiyasi	ismi, telefon

11. 10-vet hisoboti «Chegara veterinariya nazorati punkitining ishi haqida hisobot»

11.1. 10-vet hisoboti chorva mollarini, chorva mahsulotlari va xomashyosini eksport va import qilganda o‘tkazilgan davlat veterinariya nazorati natijalari haqida bo‘lib chegara veterinariya nazorati punktlari tomonidan yiliga bir marta topshiriladi.

11.2. 10-vet hisoboti chegara veterinariya nazorati punktlarida eksport va import vaqtida veterinariya ko‘rigidan o‘tkazilgan mollar, mahsulotlar, em-xashak chorvachilik xomashyosining ko‘rik natijalari qayd qilish jurnalini ma’lumotlari asosida tuziladi.

11.3. Hisobotni birinchi bo‘lim A ustunida eksport import qilinadigan mollar quyidagi tartibda ko‘rikdan o‘tkazilib qayd qilinadi, qoramollar, otlar cho‘chqalar, qo‘ylar, echkilar parrandalar mo‘ynabop hayvonlar hamda boshqa turdagi hayvonlar.

11.4. Hisobotning 1-ustunida bir guvohnomadagi ko‘rikdan o‘tgan umumiy soni ko‘rsatiladi: oxirida yo‘lni davom ettirishga qo‘yilgan mollar soni ko‘rsatiladi.

11.5. Hisobotning ikkinchi bo‘limi A ustunida har mol turiga taalluqli mahsulotlar va xomashyolar ko‘rsatiladi.

11.6. Hisobotning V ustunida ortilgan yuklarni o‘lchov birligi ko‘rsatiladi.

- Go‘sht va go‘sht mahsulotlari – kg yoki tonna
- Teri xomashyosi – donalab, 1000 donalab
- Jun – tonnalab
- Boshqa mahsulotlar va xomashyo tonnalab

11.7. Hisobotga tushuntirish xati ilova qilinadi va unda bajarilgan ishlar obzori, mollar va mahsulotlarni qaerlardan kelganligi, topilgan xatolar, kamchiliklar ko‘rsatiladi.

12. 13-vet hisoboti «Temir yo‘l va suv transportida chorvachilik yuklarini tashiganda aniqlangan veterinariya-sanitariya qoidalarining buzilishi haqida hisobot»

13-vet hisoboti chorva mollarni mahsulotlarini xomashyosini transportda yo‘l qo‘yilgan veterinariya sanitariya qoidalarini buzilishlari haqidagi hisobot bo‘lib transport veterinariya nazorati muassasalari tomonidan yiliga 1 marta beriladi.

12.1. 13-vet hisoboti transportida veterinariya sanitariya qoidalarini buzilishlari qayd qilish jurnali ma’lumotlari asosida tuziladi.

12.2. Hisobot sarlavhasi qismida «vet. xizmati» so‘zidan keyin temir yo‘l boshqarmasi nomi va adresi ko‘rsatiladi.

12.3. Hisobotning A ustunida qoida buzilishiga yo‘l qo‘ygan o‘zining yo‘l boshqarmasi va boshqa yo‘l boshqarmalari ko‘rsatiladi.

12.4. Hisobotning B ustunida hisobot beruvchi veterinariya xizmati kodi EHM uchun ko‘rsatiladi.

12.5. Hisobotni 1–8 ustunlarida veterinariya-sanitariya qoidalarini buzilishlari guruhlari bo‘yicha ko‘rsatiladi.

12.6. 13-vet hisobotiga tushuntirish xati ilova qilinadi va unda yuqorida ko‘rsatilmagan boshqa qoida buzilishlar tushuntiriladi, ularning sabablari ko‘rsatiladi va aybdorlarga ko‘rilgan choralar qayd etiladi.

KODLAR

Kimga taqdim etilgan__________________________________
oluvchining nomi va manzili

Hisobot jo‘natuvchi va uning manzili______________________
veter, muassasa, xo‘jalik

Statistik hisobot forma №13-vet yillik, pochta orqali

Taqdim etuvchilar: transport veterinariya xizmati Davlat veterinariya bosh boshqarmasiga 20-yanvarda

Chorvachilik yuklarini temir yo'lda tashiganda aniqlangan veterinariya-sanitariya qoidalarini buzilishlari haqida hisobot «____»__________20____ yilga

Veterinariya-sanitariya qoidalarining buzilishi qayd etilgan yo'llar nomlari	Yo'llar qoidalari	Vet. Guvohnomasiz yoki nazoratga ruxsatsiz ortilgan	Tranzit mollarga xizmat qilishda buzilishlar	Go'sht va chorva xomashyosini tashishda yo'l qo'yilgan buzilishlar	Etarli vet ishlanmagan mollarni ortish	Mollarni normadan oshiq ortish yoki solishni to'g'ri kelmasligi	Mollar ortish shartlari buzilishi	Eksportga ortish holida shartlarni buzilishi	Boshqa qonunbuzarliklar	Nazorat summasi
A	B	1	2	3	4	5	6	7	8	D

________bet tushuntirish xati ilova qilinadi

______________	______________	______________	______________	______________
Kun, oy, yili	mansabi	imzo	familiyasi	ismi telefon

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. *Ginzburg A.G.* «Организация и планирования ветеринарного дела». М. 1985 г.

2. *Abdurahmonov T.A., Davlatov R.V.* «Veterinariyada ish yuritish». Samarqand, 1999-y.

3. «Инструкция по ветеринарному учету и ветеринарной отчетности». М. 1977 г.

MUNDARIJA

Kirish...3
I bo'lim. O'zbekiston Respublikasi hududida yuritiladigan veterinariya xizmatiga oid qonunchilik va meyoriy hujjatlar O'zbekiston Respublikasi veterinariya to'g'risidagi qonuni...4
I. Umumiy qoidalar...4
II. Veterinariya xizmati...6
III. Hayvon va chorvachilik mahsulotlari egalarining huquq hamda vazifalari...12
IV. Hayvonlarning yuqumli kasalliklari tarqalganida karantin belgilash va uni bekor qilish tartibi...14
V. Yakuniy qoidalar...15
O'zbekiston Respubliasi Prezidentining farmoni...16
I. Umumiy qoidalar...19
II. Asosiy vazifalari va funksiyalari...20
III. Bosh boshqarmaning huquqlari...24
IV. Bosh boshqarmaga rahbarlik qilish...25
Veterinariya hisob-kitobi va hisoboti bo'yicha yo'riqnoma...27
1. Umumiy qoidalar...27
Veterinariya hisob-kitobi...28
2. Kasal mollarni va davolash ishlarini hisobga olish...31
3. Parrandachilik xo'jaliklarida yuritiladigan hisob-kitoblar jurnallari...35
4. Baliqchilikda veterinariya hisobi...40
5. Veterinariya laboratoriyalarining ishini hisobga olish jurnali...41
Veterinariya bo'yicha hisobot xujjatlari...52
Bozorlarda go'sht va boshqa oziq-ovqat mahsulotlarini veterinariya-sanitariya ekspertizasi...66
Temir yo'l va suv transportida mollarni tashiganda aniqlangan yuqumli kasalliklar haqida hisobot...70
Foydalanilgan adabiyotlar...78

3100 сум.

TOIR SOBIROV

VETERINARIYA ISHLARINI TASHKIL QILISH

Kasb-hunar kollejlari uchun oquv qo'llanma

Muharrir: *T. Nazarov*
Badiiy muharrir: *J. Gurova*
Texnik muharrir: *D. Salixova*
Kompyuterda tayyorlovchi: *K. Goldobina*

«Niso Poligraf» ShK, Toshkent sh., H. Bayqaro ko'chasi, 41-uy.
Nashriyot litsenziyasi AI №211. 26.03.2012.

«Voris-nashriyot», Toshkent sh., Navoiy ko'chasi, 30.
Nashriyot litsenziyasi AI №195. 28.08.2011.

Original-maketdan bosishga ruxsat etildi 22.10.2012. Bichimi $60\times84^1/_{16}$.
Shartli b.t. 5.0. Nashr b.t. 4.65. Adadi 605 nusxa.
Buyurtma №571.

«Niso-Poligraf» ShK bosmaxonasida bosildi.
100182, Toshkent sh., H. Bayqaro ko'chasi, 41-uy.